թիւ 7802 20 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 1911 ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ

2 janvier 1912 N. 7802

نومرو ۷۸۰۲ ۲۰ كانون اول ۱۳۲۷ سالی

ԱՐԵՒԵԼՔ

ԽՄԲԱԳՐԱՊԵՏ՝ Ե. ՕՏԵԱՆ

IMPREMERIE AREVELK FONDÉ EN 1883

بازار ایرتسندن ماعدا هر کون نشر اولنور.

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
Գ. ՊՕՅԱՃԵԱՆ
Կ. ՊՕՅԱԶԻԱՆ-ԴԱՒԱԹԻՒ.

آره‌ولك
یومی وسیاسی غزته

مدیر مسئول وصاحب امتیاز بویاجیان

درسعادت — غلطه

ابونه فیأتلری پوسته اجرتیله برابر ولایات
ایچون سنه‌لکی ۱۰۰ آلتی آیلغی ٥٤ فروشدر.

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

	Տարեկան	Վեցամս.
Դուրսը հայր	100	54
Քրիստոնեայ »	85	20 ֆր.

نسخه‌سی ۱۰ پاره
10 ՓԱՐԱ

آره‌ولك
AREVELK

Journal arménien
DIRECTEUR
Կ. BOYADJIAN
Gons/ples Galata

ԴԱՀԼԻՃԻՆ ԱՆԿՈՒՄԸ ԵՒ ԿԱՆԳՆՈՒՄԸ

Երկարատեւ ու կատաղի պայքարէ մը ետքը, որուն մէջ ոգին ներկայ գտնուեցաւ թերթողու անօրինակ քանակներուն և խորհրդարանին մէջ անանխընթաց գօտեմարտութիւն նելու, վերջապէս Սախտ փաշայի դահլիճը, շաբաթ, կէս օրէն ետքը ինկաւ։

Իթիլաֆը և անկախ ընդդիմադիրները յաղթանակեցին, Իթթիհատը կոլակոր պարտութեան մատնուեցաւ. Սախտ փաշա խորհրդարանին մէջ, փոքրամասնութեան մը ներկայութեան խոստովանեցաւ թէ այլեւս հաստատուած է որ ժողովին վստահութիւնը չվայելեր և թէ հնարաւորը կարելի չեր իր դահլիճին պաշտօնի վրայ մնալ և թէ տարվոյն պէտք պիտի ելլար իր և իր ընկերներուն հրաժարականը մատուցանելու Վեհափառ Սուլթանին։

Այս խօսքերը արտասանելէ ետքը արդէն Սայրա փաշա երկար հրամարագիր մը պատրաստեց, զոր բոլոր նախարարները սատարեցին, զան կայսերական պալատ մատուց և ինքն ալ քաշուեցաւ իր ապարանքը։

Վեհափառ Սուլթանը ընդունեց նախարարութեան հրաժարականը։

Եւ ահա ընդդիմադիր խմբերը հրեցուցին իրենց յաղթութեան շեմը, մինչ Թանին տեսք տաք արցունքները կը թափէր։

Եւ ահա գուշակութիւններ սկսան ըլլալ նոր կազմուելիք դահլիճին մասին։

Այժմ մարդ իր նախարարապետի ու նախարարներու ցուցակը ունէր

— Սէյիտ Մուխթար փաշան պիտի կազմէ նոր դահլիճը, կ'ըսէր մին։

— Չէ, կ'առարկէր ուրիշ մը, ան չկրնար ըլլալ Քեամիլ փաշան պիտի ըլլայ Սայրազան։

— Քեամիլ փաշան անկարելի է։ կը վճռէր երրորդ մը, Լոնտոնի դեսպան Թեվֆիկ փաշան պիտի կանչուի և անոր յանձնուի նոր նախարարութիւնը կազմելու հոգը։

Ուրախ էր ամէն մարդ։ Հարիւրաւոր ամիսներ կրնան անցնիլ մինչեւ կրնանք նոր կառավարութիւն կազմելով ժամանակ կ'անցնէր։

Եւ ահա յանկարծ իմացանք որ Սախտ փաշա կրկին վարչապետ եղած է և իրեն վստահուած է նոր գահլիճը կազմելու գործը։

Ասպէս ուրեմն, բոլոր այդ իրարանցումը 24 ժամուան հատար էր։

Սիւներով մզուած պայքարը ուրիշ արդիւնք չեր ունեցած, այլ եթէ մեծ եպարքոս Սախտ փաշան պաշտօնանկ ընել և անոր տեղ մեծ եպարքոս հռչակել կրկին նոյն Սախտ փաշան։

Սախտ փաշա որ շաբաթ, կէս օրէն ետքը, խորհրդարանին վստահութիւնը չվայելուն համար ստիպուեցաւ հրաժարական տալ, կիրակի առաւօտ ընդունեց գտնուելով վարչապետութեան կոչումը։

Ի՞նչ անցաւ ուրեմն շաբաթէն կիրակի լուսնալու դիշերը։

Ազգնոք Իթիլաֆի անդամները յանկարծ դարձի եկան, արդնոք ընդդիմութիւնը չափազանցուեցաւ, արդնոք սէր և մտերմութիւն տիրեց երկու կուսակցութիւններու միջեւ։

Ամէն հարցէ երէն ո՛չ մէկը դոր ծուած է, ասոնց

Ոչ մէկ փոփոխութիւն չէ կատարուած ներքին քաղաքականութեան մէջ։ Ահա ճշմարտութիւնը։

Ասիկա պարագային՝ պայքարի մարդ մը ունենք դիմացնիս և կ'սրժէ տեսարանը գիտելը։

ԵՐՈՒԱՆԴ ՕՏԵԱՆ

ԳԵՂԱՆՇԻՆ ԷՋԵՐ

ՀԱՐՎԷՅ ՆԱՒԱՊԵՏԸ

1870, մարս, 17ի գիշերը, Հարվէյ նաւապետը իր սովորական ճամբորդութիւնը կ'ընէր Սուլթանիէյեանէն Կեռնիրանը։ Մտնելու մը կը ծածկեր ծովը։ Նաւապետը կամրջակին վրայ կեցած, իսկ կը զննէր գիշերուան եւ մեռելին պատճառաւ։

Յանկարծ, մեռելին մէջ, սեւ մարդու մը հեռեւան եղաւ, սպասուհուան կոյսի մը հագուստներուն մէջեն կը պանար եւ մթութիւնը կը նեղէր։ «Սէրիա» էր ելած շոգենաւ մը ու շոգելոց կը յառաջանար։ Նկաւ զարկաւ «Նորմասթիա»ի մէջտեղեն, զանը հեղուէր բաժնեց։ «Նորմասթիա»ի մէջ կը գտնուէին խանութները նաւաստիներ, ապասարկու կրն մը եւ հեռեսնորդներ, որոնց տասարկուը կին էին։

Բարկանս անուելի եղաւ։ Մէկ վարկեասի մէջ, ասենն ալ կամրջակին վրայ նեցեալ ըսկզնեմ։ այր, կրն տղայ, կիսամերկ, խալաթով, առանց կը պուռայ, կը կանչին եւ կուլայն։ Ջուրը հաւուն մէջ կը մտնէր կատաղաբար... ապա ուրար գօտիներ չկային։

Հարվէյ նաւապետը, կամրջակին վրայ կեցած հրամայեցի կուտար. «Հանդարտ կեցէք, ուշադիր եղէք։ Նաւակներուն մէջ բջջացուցէք։ Նախ կիսերը պէտք է ազատեն, յետոյ այրերը, եւ ամենեն վերջ տղաստիսարը. վարանուն հոգի կայ ազատելու։» Վարանուն հոգի հիւ. ինչպիսի ահռնց մէջ չեր դրած։ Նաւակները ծովը իջուցին. ամենն ալ ամոնց մէջ կը նեռուին։ Այս խուռապը կրնար նաւակները ընկղմել։

Օրլիթորս տեղակալը եւ նաւաստիներուն երեք պետերը սոսկումով հակակուած այդ ամբոխը կը հաստատեցնին։ Բնական եւ յանկարծ մեռելի է ան։

Սակայն, աղաղակներու եւ ապուսկներուն մէջեն, կը լսուեր նաւապետին հանդարտ ձայնը եւ մթութեան մէջ այս խօսակցութիւնը կը փոխանակուեր. «Մեռելնակար է՞ս.— Նաւապետ.— Ինչ վրնակ ունի հոգը—ջուրին մէջը ընկղմած—կրա՞կը—մարած—մեռելնա՞ս— գոնծելի դարձած։ Նաւապետը պատասխանեց։ «Տեղակալ Օրլիթորս»։ տեղակալը պատասխանեց. «Ներկայ»։ Նաւապետը շարունակեց. «Դեռ ո՞ւրչափ վայրկեան ունիք։ —Բաւական վայրկեան— բաւական է ան, բաւական է։ Թող ամեն ոք հանդարտ կերպով նաւակը մտնէ եւ կարգաւ։

«Տեղակալ Օրլիթորս, ատրճանակներդ վերա՞դ են։— Այո՛, նաւապե՛տ—կրակ ըրէ՞ք այն մարդուն վրայ որ կիսներեն առաջ պիտի ուզի անցնի։» Ամենքը լռեցին. ո՛չ ոք դեմ դրաւ։ Ամբոխը իր վրայ կը զգար այն մեծ հոգիին ոյժը։ «Մէրի» այ իր կողմէ ծով իջեցուցած էր նաւակներ եւ օգնութեան զուգար նաւաբեկեալներուն։ Փրկութեան գործը կատարուեցաւ կարգապահութեամբ եւ առանց կռիւի։

Հարվէյ, պաղարիւն կեցած իր պաշտօնին գլուխը կը հրամայեր, կ'իշխեր, կը կառավարեր, ամեն բան։ ամենուն կը հասներ, հանդարտորեն կը վարեր այդ մարդերն մէջ եւ հրամաններ կուտաս ատեին։ Կարծես թէ ապեցն ալ իրեն կը հնազանդեր։ Եւ այդ միջոցին էր որ պատգամ։ «Զատիկ Բլիմանը»։ Բլիմանը փոքրիկ նաւազ մըն էր տիկ մը։ Նաւը հանդարտութեամբ ծովուն խորութեան մէջ կը մտնէր։ «Նորմասթիա»ի եւ «Սէրիա»ի միջեւ նաւակները փուրով կ'երթեւեկէին։ Շուտ դրէք, կը պոռար նաւապետը։ Բաներուդ վայրկեանին շոգենաւը ընկղմեցաւ։ Յառաջակողմը նախ, յետոյ խելքը։

Հարվէյ նաւապետը, կամրջակին վրայ կեցած, շարժում մը իսկ չրաւ, բան մը իսկ չրաւ. եւ անշարժ, անդուզդեն մէջ մտաւ։ Զարգուզուակ մեռելին մէջեն տեսնուեցաւ այդ սեւ արձանին ծովուն մէջ խորասուզուիլը։

Այսպես մեռաւ Հարվէյ նաւապետին կեանքը։ Մանչի ծովուն եւ ո՛չ մէկ նաւաստին անոր կը հաւասարէր։ Ամբողջ իր կեանքին մէջ իբր մարդ իր պարտաճանութիւնը կատարելեն յետոյ, մեռաւ դիւցազնի մը իրաւունքը շահելով։

Թարգմ.

ՏԻՐԱՊՕՐ ՀԻՒՍՈ — Մ. Գ. ՄՈՂԵՆՆ

ԿԵՆՍԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ԳԷՈՐԳ ՃՐՔԵՊԻՍԿՈՊՈՍ ՍԱԼՍԷՆԵԱՆՑԻ

(ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԱԿԱՆ Ա. ԹԷԿՆԱԾՈՒ)

Արտաքին նորոգութիւնը վերջացնելուց յետոյ՝ մեռնարկում է եկեղեցու ներքին նորոգութեան, որի համար կարեւոր էր համաձայն սկզբնական նախահաշուի, 24,000 ռուբլի։ Սրբազան Հօր շնորհիւ մեծազարդ Ա. Մանթաշեանցը, որ չնայած արտաքին նորոգութեան մասնակցել էր խոշոր նուիրաբերութեամբ՝ սիրայօժար կերպով յանձն է առնում և եկեղեցու ներքին նորոգութեան ամբողջ ծախսը։

Վանից դուրսը ընդարձակելու և կանոնաւորելու համար անհրաժեշտ է՝ վանքին կից գտնուող Բոշք անուանուած կալուածը գնել և կցել դաւթին։ Յորդորանաւաքեր։ Թող ամեն ոք հանդարտ կերպով նաւակը մտնէ եւ կարգաւ։

«Տեղակալ Օրլիթորս, ատրճանակներդ վերա՞դ են։— Այո՛, նաւապե՛տ—կրակ ըրէ՞ք այն մարդուն վրայ որ կիսներեն առաջ պիտի ուզի անցնի։» Ամենքը լռեցին. ո՛չ ոք դեմ դրաւ։ Ամբոխը իր վրայ կը զգար այն մեծ հոգիին ոյժը։ «Մէրի» այ իր կողմէ ծով իջեցուցած էր նաւակներ եւ օգնութեան զուգար նաւաբեկեալներուն։ Փրկութեան գործը կատարուեցաւ կարգապահութեամբ եւ առանց կռիւի։

Հարվէյ, պաղարիւն կեցած իր պաշտօնին գլուխը կը հրամայեր, կ'իշխեր, կը կառավարեր, ամեն բան։ ամենուն կը հասներ, հանդարտորեն կը վարեր այդ մարդերն մէջ եւ հրամաններ կուտաս ատեին։ Կարծես թէ ապեցն ալ իրեն կը հնազանդեր։ Եւ այդ միջոցին էր որ պատգամ։ «Զատիկ Բլիմանը»։ Բլիմանը փոքրիկ նաւազ մըն էր տիկ մը։ Նաւը հանդարտութեամբ ծովուն խորութեան մէջ կը մտնէր։ «Նորմասթիա»ի եւ «Սէրիա»ի միջեւ նաւակները փուրով կ'երթեւեկէին։ Շուտ դրէք, կը պոռար նաւապետը։ Բաներուդ վայրկեանին շոգենաւը ընկղմեցաւ։ Յառաջակողմը նախ, յետոյ խելքը։

Հարվէյ նաւապետը, կամրջակին վրայ կեցած, շարժում մը իսկ չրաւ, բան մը իսկ չրաւ. եւ անշարժ, անդուզդեն մէջ մտաւ։ Զարգուզուակ մեռելին մէջեն տեսնուեցաւ այդ սեւ արձանին ծովուն մէջ խորասուզուիլը։

Այսպես մեռաւ Հարվէյ նաւապետին կեանքը։ Մանչի ծովուն եւ ո՛չ մէկ նաւաստին անոր կը հաւասարէր։ Ամբողջ իր կեանքին մէջ իբր մարդ իր պարտաճանութիւնը կատարելեն յետոյ, մեռաւ դիւցազնի մը իրաւունքը շահելով։

Թարգմ.

Մ. Գ. ՄՈՂԵՆՆ

حدیدا ـ صنعا شمندوفرلری

مشروطیت عثمانیه‌نك اعلاننده‌صوکره برنجی دفعه اولەرق ، شمندوفر امتیازی حدیدا ـ صنعا تیمور یوللرینه ویرلمشدر .

مذکور شمندوفرلر جنبا کورفزندن حدیدایه وصنعادن آمرامه قدر تشعب ایده‌جکی کبی جنبا سواحلنده دخی تدابیر ولوازمات‌مبرمه‌یه بووسیله ایله توسل ایدیله‌جکدر . اشبو امتیاز صنایع وتجارت فرانسز بانقه‌سنك تحت صحابتنده بولنان برسرمایه داران غروپنه ویرلمشدی .

امضا ایدیلن مقاوله احکامنه توفیقاً سرمایه‌داران‌غروپی انشا اولنه‌جق تیمور یولنك‌کچه‌جکی محللری تدقیق ایتمکه باشلادی .

تیمور یولنك‌انشاسی‌وصورت‌قطعیه‌ده‌برنتیجه‌یه واصل اوله‌بیلمه‌سی حکومت ایله سرمایه داران بیننده برمقارنتك حصولپذیر اولمسی وقتندن دها زیاده برمدت دوام ایتمشدر .

والحاصل اوزون اوزادی‌یه واقع اولان مناسبات ومطالعاتدن صوکره ۱۹۱۱ سنه‌سنك بدایت زمانلرنده حدیدادن حجیله‌یه قدر امتداد ایده‌جك اولان تیمور یول ایچون بر ائتلاف وجودپذیر اوله‌بیلدی .

جنبا جهتلری اقسامیله سواحل اوزرنده‌کی مواقع ایله برابر مذکور شمندوفر یوللری جمعاً یوز یکرمی کیلو متره‌دردر .

بوخصوصده حدیدا ـ صنعا وشعبه‌لری عثمانلی قومپانیه‌سی نامیله آنونیم برشرکت تأسیس ایتدی.

اشبو آنونیم شرکتی شمندوفر یولنك قسم مذکورینی انشا ایچون بهری یشیوز فرانق قیمتلی اولان یوزده درت فائضلی ٤٢٫٨٥٠ اسهام الده ایتمشدر .

(حدیدا صنعا شمندوفری ایچون یوزده درت فائض ایله عثمانلی استقراضی) حدیدا کمرکلرینك حاصلاتیله تأمین ایدلمشدرلر . اسهام مذکوره صنایع وتجارت‌فرانسز بانقه‌سی‌وولایات بانقه‌سی مرکز عمومیسی وسلانیك بانقه‌سی وساطتیله تداوله چیقاریلوب ، پارسده دخی صورت رسمیه‌ده قبول اولنمشدر .

صاحب امتیاز بولنان غروپ بلا افاتهٔ وقت وزمان ایشه باشلایوب ، سرعتله وبلا فاصله دوام ایده‌رك، حفره عائد اولان ایشلر بوکون ختامپذیر اولمشدر .

کانون اولك ۱۸ نجی کونی رأس‌القیددن جبنا جهتنه طوغرو اوچ کیلو متره برمسافه‌ده ایلك تره‌ن تیمور یوللر اوزندن یورومکه باشلادیغی بیلدیرمکده‌درلر . بوندن ماعدا کانون ثانی‌نك اون بشنجی کوننده اعتباراً جبنادن حدیدا شهرینه طوغرو اخذ واعطا مناقلاتنه مباشرت اولنه‌جغی دخی سویلنمکده‌دردر .

اسکله ایچون دخی زیاده‌سیله غیرت ایدلمکده اولدیغندن نیسان نهایتنه قدر بنه‌جکی قویاً مأمول اولنمقده‌دردر .

نافعه وبحریه نظارتلری جبنا اسکله‌سنك مدخنه برفنار وضع ایتمك اوزره تدقیقات اجرا ایتمکده‌درلر . بوتون شو احوالدن استدلال اولندیغنه نظراً یمن تیموریوللرینك انشاسی صورت قطعیه‌ده موقع اجرایه چیقمقده‌دردر .

شویله کی تیمور یوللری حقنده بر آز یوقاریده سویله‌دکلریمزی تکراراً شونی‌ده علاوه ایدیلم که شمدی‌یه قدر بنده ویریلن قربانلر حرب یوزندن دکل الا یوللرك انتظامسزلغندن وبوندن حصوله کلن برطاقم صعوبتلردن‌ایدی. دیمك که بورالرده شمندوفر انشا ایده‌رك ، بتون مناقلات تأمین ایدلمشدر .

یالکز حکومت‌عثمانیه‌حدیده ومملکتك‌داخلنه نقل‌وسائطی تسهیل ایتمك مجبوریتی قارشوسنده بولنمقده‌دردر .

یوقاریده مزیتنی ایضاح ایتمش اولدیغمز تیمور یوللری جبنا سواحلنده یکیدن تأسیس اولنان بر اسکله ایله دها زیاده استکمال ایدیلمرك ، بنه لازم اولان سکوتی وامنیتی اعاده ایده‌بیلیر.

بوندن‌ماعدا سریع برصورتده‌مملکتك بلاشبهه‌رفاه وسعادته دخی مالك اوله‌جغی بدیهی بولنمقده‌در. زیرا حال حاضرده الزم واهم‌اولان شمندوفر کبی برعامل ترقی‌یه نائل اولمقده‌دردر .

ذاتاً اشبو شمندوفرلرك انشاسی درعهده ایدن فرانسز سرمایه‌دارلر شرکتی مباشرت ایتمش اولدقلری تشبثه فوق‌العاده برمکنت ایله فعالیت کوسترمکده اولدقلرندن مملکتمزك اك داخلی محللرنده بیله مناقلاتی تأمین وبناءً علیه اخذ واعطایی تسهیل وتشویق ایتمش اوله‌جقلردر . بوسببدن فرانسز شرکتك مساعیسی شایان‌تقدیر بولنمقده‌دردر .

(۲۲۳) عبدالحمید وشریوو هولمس

اوچنجی قسم

اونجی فصل

مادام ژولی سوته‌ر

وموسیو آرمان قولار

ایشته اشتعال کونی کندیسنی کورمك اوزره کیتدیکم زمان نه کوره‌یم ! ...

سؤ قصد ایچون تعهد اولنان مبلغی تحصیل ایتدکدن صوکره دیکر برقادین ایله استانبولدن مفارقت ایتمشدی ...

عزت پاشا غایت‌متجسسانه برطور ایله :

— نصل ؟ مذکور سؤ قصد برمنفعت ایچونمی اجرا ایدلمشدر .

عجبا پاره الده ایتمك اوزره‌می بوسؤ قصد ترتیب اولنمش ؟

صاری صاچلی قادین کستاخ برتبسم ایله :

— بالطبع ، یوقسه بزم کبی اجنبیلرك سلطان ایله نه حسابلری واردرکه بوقبیل بر سؤ قصده مراجعت ایتسونلر ؟

— عجبا کیمك حسابنه بونی ترتیب ایتدیکز ؟

— بو اویله برسردرکه شرائطمزی تعیین ایتدکدن صوکره سویله‌یه‌جکم !

— عجبا بتون شو سویله‌دکلریکزی ایراد براهین ایله مرتبهٔ ثبوته واردیره بیلیرمیسکز ؟

— بالطبع ! زیرا اوشیئ اجرا ایتمکه‌مقتدر اولمسه‌ایدم سزی بورایه‌قدر کتیرمك ایچون یورولمز ایدم .

— بتون بونلرك طرفکزدن اختراع ایدلمش بردولاب اولمادیغنه بنی نصل اقناع ایده‌بیلیرسکز.

صاری صاچلی قادین حدتلی برطور ایله :

— بردولاب‌می؟ فقط نه مقصد ایله بویله برتشبثه لزوم کوره‌جکم .

عزت پاشا خدعه‌کارانه برطور ایله :

— بوقبیل دولابلری یالکز برمقصد ایله اورته‌یه چیقاریرلر ...

مادام جواباً :

— مادام‌که بویله پك اعلا ! شو بیاناتم اوزرینه شبهه‌لی ایسه‌کز بن سزی بوخصوصده امین ایتمك ایچون جیبمده بولنان پك آز برپاره‌یی‌ده خرج راه ایدوب ، استانبوله کله‌رك ، هیچ برشی مأمول ایتمکسزین هرشیی ظاهره اخراج ایدرم فقط یالکز سزدن برشی طلب ایده‌جکم!

— نه کبی برشیٔ ؟

— بنم نفسمك محافظه‌سنی طلب ایده‌جکم، بنم ارتکاب ایده‌جکم عادتا برغمازلق اولدیغندن سابق آرقداشلرم بوحرکتمی بالطبع جزاسز براقمیه‌جقدرلر.

ایشته بونك ایچون بنی هرحالده تحت محافظه‌ده بولندیرمکزی رجا ایدرم یعنی اول امرده بکاسرایده برالتجاکاه تعیین ایدلملی وصکره بیاناتمك‌مقارن حقیقت اولدیغی دلیللر ایله مرتبهٔ ثبوته وارنجه سزده بتون شو سویله‌دکلریمك طوغرو اولدیغنی آکلایه‌رق،مناسب کوردیککز مقدارده مکافاتمی ویروب، بنی امین برصورتده استانبولدن تباعد ایتدیریرسکز ، بتون بوشیلر اولنجه‌یه قدر سزدن برسانتیم بیله طلب ایتمم.

صاری صاچلی مادام شو سوزلری‌اودرجه جدی برسربستلك ایله سویله‌مشدی‌که عزت پاشا اونك حقیقتی اعتراف ایتدیکنه قناعت حاصل ایتدی ، و اوکا جواباً :

— مادام‌که بویله سویله‌یورسکز ، آرتق بلا تردد شرائطنی قبول ایده‌رك ، اونلری همان شوکتمآب افندیمه عرض ایدرم .

— عجبا هانکی کون برجواب آلابیلیرسکز ؟

— بهمه‌حال یارین برجواب کلیر .

— اویله ایسه‌یارین آقشام استانبوله‌متوجهاً حرکت ایده‌بیلیرز .

عزت پاشا متحیرانه برطور ایله :

— نه ایچون بوقدر استعجال ایدییورسکز ؟

مادام ژولی تیترمك برسس ایله :

— قورقوبوروم که کیچ قاله‌جق‌اولور ایسه‌ك استانبولده بومبالری دیکر بریره نقل ایدرلر وبن دخی اونلری یرلی یرنجه کوسترمه‌مم .

اویله ایسه یارین یوله چیقاجغمزی مأمول ایده‌رم .

ملاقات آرتق ختام بولمش اولدیغندن عزت پاشا مفارقت ایتمك اوزره آیاغه قالقدی ومادام ژولی‌یه توجیه خطاب ایده‌رك :

— سزکله روابط دوستانه عقد ایتمش اولدیغمدن غایتله ممنون اولدم وامید ایده‌رم که بوندن صوکره دائما بویله دوست کچینوب ، سز دخی طرفمزدن ممنون ایدیله‌جکسکز . سزك ابراز ایده‌جککز خدمات اودرجه ذی قیمت درکه شوکتمآب افندمز اونلری هیچ اونوته‌میه‌جقدر .

عزت پاشا اوتله عودت ایدر ایتمز بلا افاتهٔ وقت مادام ژولی ایله برابر واقع اولان ملاقاتی تفرعاتیله کیزلی حرفلی تلغراف ایله شوکتمآب افندیسنه بیلدیروب ، اوکا کوره اوامر لازمه‌یه منتظر اولدیغنی عرض ایتدی .

اوکیجه ارسال ایتمش اولدیغی تلغرافك جوابی ورود ایده‌رك ، همان مادام ژولی ایله برابر استانبوله کله‌سی ورود ایدن تلغرافنامه مندرجاتندن ایدی .

مادام ژولی سوته‌ر ویاخود قارئلریمزه معلوم اولدیغی اوزره صالحه خانم همان عزت پاشانی طانیمشدی زیرا مومی الیه هیچ تبدیل قیافت ایتمه‌یوب ، یالکز فس یرینه بر شابقه قویمشدی .

صالحه خانم ایسه بالعکس بوسبوتون قیافتنی دکشدیرمشدی .

(مابعدی یارین صباح)

استخراجا طبعی ممنوعدر

ում է Ա. Մանթաչեանին, որ սիրով կատարում է Սբրազանի ցանկութիւնը. դնում է կոլուածքը և Նուիրում եկեղեցուն։

Ազգային բարերար հանգուցեալ Ա. Մանթաչեանը և իր կինը իրենց մեծագործութեանց համար, իբրև նրախտաբիտութեան նշան, թաղուեցան այդ տեղում։

Քաղաքի Ս. Լուսաւորիչ եկեղեցու շինութիւնը, որ գտնուում է յայտնի փողոցի վրայ՝ երեսուն տարուց աւելի էր. ին սկսուած էր, բայց մնացել էր կիսաշէն և իր հողածածկ տանիքով գիւղական անշուք եկեղեցու տպաւորութիւնն էր թողնում։ Սրբազանը անձամբ այցելելով և տեսնելով եկեղեցու աննախանձելի դրութիւնը՝ հրաւիրում է իր մօտ Բարեղ Բասրիուդարեանին, որ մի քանի տարի առաջ խոստացել էր այդ եկեղեցին շինել։ Յորդորում է նրան, ընդ փոյթ պատրաստել է տալիս եկեղեցու շինութեան մակարդակը և սկսում կիսաւեր եկեղեցու շինութիւնը։ Շուտով մի ուրիշ պարոն ևս ներկայանում է Սբրազան Հօր և սոռաջարկում իրեն աջակցութիւնը եկեղեցու շինութեան գործում։ Եւ ահա այսօր կախեցեան փողոցի վրայ կանգնած է մի գեղարիկ եկեղեցի։

Գէորգ Սրբազանը նկատելով, որ Տըփիլիսի ալև հայաբնակ և հարուստ քաղաքի եկեղեցիները վերին աստիճանը անշուք և նոր-գուրեան կարօտ դրութեան մէջ են՝ յորդորում է բարեպաշտ ծխականներին՝ եր անձամբ, է որ ծխական քահանաների միջոցով և շուտով Թիֆլիզի եկեղեցիների մեծագոյն մասը հիմնովին նորոգում են և պայծառանում բարեպաշտ ծխականների առատ նուէրներով և կամ եկեղեցիների սեպհական միջոցով։

Այսպէս Թիֆլիզի Նորաշէն եկեղեցին, Սարգիս աւագ քահանայ Շնորհացեան յորդորով կարգեցաւ և Բէգլար Վարդանեանցները հիմնովին նորոգում են, ծախսելով 4000 ռուբլի. այդ եկեղեցու ներսի նորոգութեան մասնակցում են Թամամշեանցները և Գ. Քրիդոնեանցը իրենց առատ նուէրներով, և եկեղեցի աւշուք վիճակից վերածում փառահեղ դրութեան։

Ս. Նշան եկեղեցին Տ. Նատալիա Էնանովիանցի առատաձեռն նուէրով (1150 ռուբլի) և եկեղեցու միջոցներով նորոգուում է ներքուստ։ Այցելելով Ս. Կարապետ եկեղեցին՝ գտնում է ա նախանձ ի դրութեան մէջ։ Հրամայում է եկեղեցու արեւմտեան կողմը գտնուած փայտեայ շինութիւնը վերցնել, քննել 5 տարուայ հաշիւները և նորոգել եկեղեցին։

Նորոգում է և Աւետաց եկեղեցին, այդ նպատակով Սր. Կատարինէ Տէր-Մաւտրէանցը Նուիրում է 2400 ռուբլի։ Գէորգ սրբազանի հոգածութեամբ և յորդորներով Գ. Գրիգոր Բաշինդուրեանը առուցաւում է Նորաբաթ ուխտատեղում գրենադարկ ընդարձակ շինութիւն ուխտաւորների համար։ Վերջապէս որոշ չափով նորոգուում են քաղաքին գրեթէ բոլոր հայ եկեղեցիները և շինուում նրանց հիւսիսային կամ հարաւային կողմերից գաւիթներ, ըստ հնագոյն ձիսի հայ եկեղեցու։

Թեռումի հայոց եկեղեցին ութ տարի առաջ հիմնարկուած լինելով և 2 արշին էլ պատերը բարձրացած՝ մնացել էր կիսատ։ 1895ին փետրվարին Վեհափառ Հայրապետի հետ Բաթում գնալով՝ Գէորգ Սրբ-եպիսկ. քարոզ է խօսում եկեղեցում և յորդոր կարդում բարեպաշտ հաներին չանգիր լինել եկեղեցու չէնքի թերին լրացնելու։ Առաջարկում է ընտրել հոգաբարձու եր, որոնց Սրբազանն օրհնելով՝ յորդորում է չուտ ձեռնամուխ լինելով զոր ի ժողովրդի եկեղեցու շինութեան համար մայրաքաղաքի հայ եկեղեցիների իշխան հոգաբարձուն նուիրում է 1000 ռուբլի։ Եկեղեցին չուտով շինւում է։

Գէորգ Արք-եպիսկոպոսի ժամանակ շինուում և նորոգուում են բազմաթիւ հայ եկեղեցիներ թէ ի գ'ւղերում և քաղաքներում։ Այս բոլոր նորոգութիւնների և շինութիւնների վրայ ծախս եղել է մօտ 100,000 ռուբլի։

Շատ մը եկեղեցիներ մինչև 1894 յունվարին երեցփոխներ. Գէորգ Սրբազանի առաջարկութեամբ ընտրուում են այդպիսիք, որոնց համար հրատարակում է կանոններ ի հրահանգութիւն։

Գէորգ արքեպիսկոպոսի գործունէութիւնը, դպրոցական ասպարիզում ընդարձակուում է այդ թեմի դպրոցների բազմութեան չափով. թէպէտ այդ դպրոցները ունեցել են թեմական տեսուչ, սակայն գլխաւոր ամէն տեսակ կարգադրութեանց եղել է թեմական Առաջնորդը, իսկ թեմական տեսուչն խնդակցս եղել է միայն որպէս գործադիր մարմի։

Դպրոցների մասին ընդհանրապէս պէտք է ասել որ գոցա կառավարուել են ուանդով, ունեցել են մշտապէս կանոնաւոր հոգաբարձուներ ժողովրդի ընտրութեամբ, որոշուած հաշիւներով, տպագրուած և երաշխաւորուած եկամուտներով, հայրապետական ցուցակով ընտրուած ուսուցիչներով և վարժուհիներով։

Առաջնորդ՝ յորդորներով բացուում են հետևեալ նորանոր դպրոցներ, որոնցից մինչև այսեղ Զաքաթալի օրիորդական դպրոցը, Դիլիջանի և Նարդուանի կնոջական ուսումնարանները. Շամշուլդայի, Դուշէթի, Մուղրուսի, Ալի, Վազայի, Վերին Զամբարակը, Վերին Աղդամի, Բալիբ-Խաչէի, Բօլմոսի, Կարզախի, Սովտայի, Տատէշի, Ելենովկի, Ճանգալայի, Խանդոյի, Գեռաբեկի, Կողբի, Ցզանեի, Ախալքալաքի դպրոցները։ Միւս կողմից պատրաստում է թե ական տեսչին, չանալ բ ց անել ուսումնարան ներ Թիֆլիսի գաւառում, Շուլաւերի, Լօռու և Ղազախի գիւղերում։

Բարձրագոյն կարգադրութեամբ հայ դպրոցները փակուեցան։ Ամենամեծ հարուածը Թիֆլիսի բաղմանայ թեմին էր վերաբերում և ամենեսեր պատասխանատուութիւնը նորա Առաջնորդի վրայ ծանրանում։ Գէորգ Արքեպիսկոպոսի բռնած դիրքը այդ ժամանակում կուսայ, թէ որքան ցաւ էր պատճառում նրան այդ ազէրը։

ԱՐՏԱՔԻՆ

ՊԱՐՍԿԱԿԱՆ ՏԱԳՆԱՊԸ

Ռուս հեռագրական գործակալութիւնը սա հեռագիրը ստացած է Դարբէզից.— Ռուսական ընդհ. հիւպատոս Ն կողմէ հրատարակուած յայտարարութեամբ մը ժողովրդեան հրաւէր ուղղուած է իր գործերովը զբաղելու։ Ռուս զինուորները բարեկարգութիւնը կը սա պանեն չուկաներուն մէջ։ Քաղաքին բնակիչները հեռ հեռ իրենց զէնքերը կը յանձնեն ռուս իշխանութեանց։ Մինկրելիի ռուս նուրնա՝ գնեու գէնդէն երեք զինուորներ գիւղացիներուն կողմէ յոչնչուած են։ Քանի մը տուներու մէջ երեւան հանուած են սպրած մարմիններու բեկորներ։ Ուրիշ զինուորի մը մարմնին ալ այնպիսի վիճակի մը մէջ գտնուած է որ ենթադրել կուսայ թէ զոնը ողջ ողջ թաղուած և ցեղոյ դուրս հանուած է։ Դիակարան փոխադրուած լինը ռուս զինուորներն երեքը հորէ մը դուրս հանուած են, որ կառավարչին պաշտօնատունէն քանի մը քայլ հեռու կը գտնուի։

*** Հ-կոռակ տրուած հերքումներուն, Բեդիրսպուրիէն քաշուած հեռագիրներ կը ջանան հաւատացնել թէ համիսլամական ազդեցութեան շնորհիւ Պարեկատոնի մէջ Ռուսերուն դէմ յարձակումներ կը գործուին։

ԶԻՆԿԱՆ ՅԵՂԱՓՈԽՈՒԹԻՒՆԸ

Ռուս գործակալութիւնը սա հեռագիրը ստացած է Հան-Գէուէն.— կայսրը, դիւանագիտաները և հանրապետականներու միջեւ կնքուած զինադադարը ուարատ ըլլալով Վուչանկի ըմբոստները վերսկսած են ուժգնորէն հրացանի բռնել Հան-Նանկը։

ՆԵՐՔԻՆ ԿԵԱՆՔԸ

ԹՈՒՐՔԵԻՍՏԱՆԱԿԱՆ ՊԱՏԵՐԱԶՄԸ

ՆԱԽԱՐԱՐԱԿԱՆ ՏԱԳՆԱՊԸ

ՍՍԻՏ ՓՇԱՇԱ ԴԱՐՁԵԼ ՎԱՐՉԱՊԵՏ

ՆՈՐ ՇԷՅԽ-ԻՍԼԱՄԸ

Ինչպէս կանխատեսած էր նք կիրակի օրուան մեր թիւին մէջ, Սուլթանը ընդունելով եպարքոս Սաթ փաշայ հրաժարականը, դարձեալ անոր յանձնեց նոր դահլիճը կազմելու գործը։ Սակայն մինչեւ երեկ իրիկուն վարչապետ չէր կրցած դահլիճը կազմել։ Նախորդ դահ իրը փոխանորդաբար պաշտօն պիտի վարէ, մինչեւ որ նորը կազ ուի։ Կը կարծուի թէ պատերազմական, ծովային և արտաքին գործոց Նախարարները նոր դահլիճին մէջ պիտի դտնուին։ Կ'ըսուի թէ նախկին ներքին գործոց Նախարար Թալաթ պէյ արտաքին գործոց Նախարար պիտի ըլլայ, և Նախորդ ներքին գործոց Նախարար Խալիլ պէյ՝ հանրօգուտ շինութեանց Նախարար։ Վիլէնայի Նախկին դեսպան Բէյրիտ փաշայի համար ալ լուր կը չէլի թէ նոր դահլիճին մէջ պիտի մտնէ։ Սաթի՝ փաշա առջի իրիկունէ իսկ տեսակցութիւններ ունեցաւ այն երեսփոխանեաց հետ, զորս նախարարական պաշտօն ի յարմար կը դատէ։

*** Կայս. պալատան Ա. սենեկապետ Լուֆթի պէյ Սայիտ փաշայի ապարանքը երթալով ծանոյց թէ վարչապետութի՝ նը իրեն պիտի յանձնուի։ Սայիտ փ չա քանի մը պայմաններ առաջարկեց, որոնք Լուֆթի պէյի կողմէ կայսեր հաղորդուեցան։ Թիչ մը յետոյ Սուլթանը իր մօտ կանչելով Ա. քարտուղար Խալիլ Զաւ պէյը, հաղորդեց թէ վարչապետութիւնը Սայիտ փաշայի յանձնած է։ Ա. քարտուղարը Սայիտ փաշայի ապարանքը երթալով կայսեր հրամանը հաղորդեց։ Նոյն ի ինքեան ներկայ էին Ա՝ էտ Բիրա պէյ և մէկ քանի իթթիհատական ներ։ Բիչ յետոյ՝ սրարանին հետ խորհրդակցեցան Ա՝ էտ Բիրա պէյ և մէկ քանի իթթիհատական երեսփոխաններ։ Նոյնպէս Սաթի փաշայի այցելութիւն տուին Մահմուտ Շեվքեթ փաշա, Նախորդ գործոց Նախարար Ճէլալ պէյ, Ա. սենեկապետը, Բ. սենեկապետը, Թալաթ պէյ, Ռաֆիտ պէյ, Ներա՝ուտական Զարեն էֆ. Տրլպէր, Հիւսէին Ճահիտ պէյ Եւայն։

*** Սաթի փաշա վարչապետութիւնը ընդունելուն պէս, Շեյխ-իլ-Իսլամ տուռանուեցաւ Եգիպտոսի Գատը Ապուրահման Նէսիպ էֆ.։ Նոր Շեյխ-իլ-Իսլամին ծանուցուեցաւ իր անունումը։

*** Ահաւասիկ դահլիճին հրաժարագիրը որ Սուլթանին մատուցուեցաւ Սաթի փաշայի կողմէ. «Նախարարութիւն դեկուցուած էր թէ Սահմանադրութեան 35րդ յօդուածին փոփոխութեանը մասին կը քննեն ու յետոյ կը յայտարարեն որ ութ տասը օրուան համար բացարձակ հանգիստի պէտք ունիս...։

Իշղէթ փաշա չպատասխանեց. տեսաւ որ ամէն ընդդիմութիւն ուեկորդ էր և թէ հարկ էր մեկնիլ։ Եւ սակայն դժգոհ էր այս անակնկալ հեռացումէն։ Նախ՝ իր դիրքին համար էր. յետոյ կը վախնար որ ծուղակի մը մէջ կ'ինկնայ կամ խաղի մը կուգայ, վերջապէս չէր ուզեր ասպարէզը, նոյնիսկ քանի մը օրուան համար, նէֆիպ Մէյհամէի թողուլ, որ իբրև նախագահ քննիչ յանձնաժողովի, մէկ երկու շաբաթ ի վեր մեծ ազդեցութիւն ձեռք բերած էր, թէև սակայն իր քննութիւնները ոեէ արդիւնք չէին տուած։

Այս ամէն նկատումներ սակայն օգուտ մը չէրին և Սուլթանին անձնական քարտուղարը սոսիպուեցաւ գլուխ ծռել իր տիրոջ և, ըստ կարգադրութեան, հետեւեալ օրն իսկ, Եւրոպացիի անունով մը, ռումանական ս գենաւր կը մտնէր Բիրէ ուղեւորելու համար։

Երկու օր ետքը, Աթէնքի առաջնակարգ Մինիսթրա օթէլը կինէնը Պոլսէն եկող ճամբորդ մը որ իր անունը արձանագրել կուսար իբրև Պ. Արման Քօլար, Ֆրանսացի գրօսաշրջիկ։ Իշղէթ փաշա այնքան կատարեալ կիրպով ծպտուած էր որ պանդոկին մէջ ոչ ոք կասկածեցաւ թէ այդ Ֆրանսացին պարզապէս Սուլթանին անձնակազմ քարտուղարն է։

Ինքնին ալ ամենեւին չի կասկածեցաւ թեան գոյացումը դժուարացնելու դիտաւորութեամբ, հարկադրուած է նկատել իրրեւ մերժում մեր Դաշնիցին առաջարկութեան։ Ցետոյ Երեսի. Ժողովէն ելանք և մէկ ժամ ևս սպասեցինք։ Նախագահը նորէն առաջուան պէս նիստի հրաւիրեց ընդդիմադիր կուսակցութիւնը, բայց դարձեալ չներկայացաւ ան։ Նոյն կուսակցութիւնը Սահմանադրութեան հակառակ կը նկատէ կառավարութեան առաջարկը և ծանօթ հրատարակութիւններով հանրային կարծիքը համոզելու կ'աշխատի։ Այսօր ալ բացարձակապէս հաստատուեցաւ թէ որոշած է խախմանարար ընթացքով մը տարբեր կերպով ցոյց տալ ճշմարտութիւնը։ Այս դարուս մէջ անուրանալի իրողութիւն մըն է թէ առանց Սահմանադրութեան կառավարութիւն չի կրնար ըլլալ։ Քաղաքակրթեալ այսքան ազգերու հետ սահմանակից գտնուող Օսմ. Տէրութիւնը, որ զանազան տարբերէ կազմուած է, առանց Սահմանադրութեան չի՝ փի կրնայ ապրիլ ասկէ վերջը, ինչ որ գիւրին է երեւակայելը։ Վարչապետը մեր ամենուս կարծիքին համաձայն յայտարարեց թէ ոչ ոք կրնայ ծառայել այս տեսակ վտանգաւոր և աղգակործան միտքի մը։ Երեսի. Ժողովին երկրորդ նիստն ալ ապարդիւն մնաց։ Նախարարութիւնը իբրեւ մերժում նկատեց այս պարգան. նոյն իսկ եթէ մերժումը չխոստովանուի ալ, Երեսի. Ժողովին ու Դաշնիցին սիջեւ անշուշտ անհամաձայնութեան մը պիտի վերադրուի։ Անցեալ նոյեմ. 28էն սկսեալ, այսինքն քսան օրէ ի վեր ընդդիմադիր կուսակցութիւնը զանազան միջոցներով և ծանօթի հրատարակութիւններով ըրած թելադրութիւններով տկարացուց կառավարութեան դիրքը, ինչ որ ներքուստ և արտաքուստ յուսի տպաւորութիւններ առաջ բերաւ։ Հետեւաբար այս վիճակին սէջ կարելի չէ վարել երկրին գործերը, որով հարկադրուեցանք մեր հրաժարականը մատուցանել Ձեր Վեհափառութեան։ Կը մաղթենք որ միշտ յաջողութեամբ պաշտուին ձեր կայս. Նպատակները՝ սահմանադրական դրութիւնը պաշտպանելու և հայրենիքին զարգացմանը մասին։ Մեր նուիրական հայրենիքին հանդէպ մեր ունեցած բուռն սիրոյն համեմատութեամբ Ձեր Վեհափառութեան նկատմամբ մեր խորին յարգանքները մատուցանելով հանդերձ, կը հրաժարինք մեր նախարարութեան պաշտօններէն։»

*** Իթթիլաֆի կուսակցութիւնը առջի օր գումարելով որոշեց Սուլթանին օսմ դիմում ընել, խորհրդարանական կացութիւնը բացատրելու համար։ Ցետոյ պատուիրակութիւն մը կազմուեցաւ ամէն ազգի երեսփոխաններէ, այդ դիմումը կատարելու համար։ Հայ երեսփոխաններէն առնուած էր Տօքթ. Տատեանեան էֆ.։ Պատուիրակութիւնը կայս. պալատ երթալով Սուլթանին ներկայացաւ։ Իսմայիլ Հաքգը փաշա կայսեր ներկայացուց պատուիրակութեան անդամները։ Ուղղութեան ներկայ էին Ա. սենեկապետը և Ա. քարտուղարը։ Կիսաբէյնիկի երեսփոխան Իսմայիլ Հաքգը պէյ խօսք առնելով փափաք յայտնեց որ իրենք առանձին մնան Սուլթանի հետ, քանի որ հոր և զանկի միջեւ ոչ ոք գտնուել ուէ։ Կայսրը չորս կողմը նայելով Ա. քարտուղարը ու Ա. սենեկապետը տեսաւ, և սաոր վրայ յայտարարց. «Օտարակ-ն մարդ չկայ հոս. իմ մարդիկն են ասոնք։» Ցետոյ հրամայեց դռները գոցել։ Իսմայիլ Հաքգը պէյ մէկ քառորդ ժամէ աւելի խօսեցաւ։ Երեսփոխանը հերքեց թէ իրենց կուսակցութիւնը հակառակ ըլլայ կայ իր իրաւունքներու ընդարձակման յայտարարելով որ լիովին դիմեր կուսակցութիւնը ամենէն աւելի կը պաշտպանէ խալիֆայութիւնը և սուլթանութիւնը։ Եւրոպացիները գիտեն տուաւ որ իրենց հակառակորդները կ'ուզեն թագուն մտքերու գործածել Սուլթանին իրաւասութիւնները։ Ցետոյ երեսփոխանը ի վեր հանեց սա պարագան թէ ընդդիմադիրները մեծամասնութիւն են, ինչպէս տեսնուեցաւ չաթաթ օրուան ժողովին մէջ. հետեւաբար նոր դանկիճի կազմութիւնը չի կրնար յանձնուիլ Սաթ փաշայի, քանի որ ձախողուած կրեց և անկողմակալ չէ։ Կայսրը պատասխանեց. «Ես այնպէս գիտէի զինքը։» Ցետոյ Բրիչիմնայի երեսփոխան Հասան ալ յայտարարեց թէ ալպանիացի երեսփոխանները, բայց երկու հոգիէն, Իթթիհատէն հրաժարած են։ Ի վերջոյ Սուլթանը սա պատասխանը տուաւ պատուիրակութեան։

«Ա՛խ. Ժողովին Իթթիհատի և Իթիլաֆի կուսակցութիւնները ժողովրդեան փոխանորդները ըլլալով անոնց մէջեւ տարբերութիւն չկայ դներ բնաւ։ Իմ փափագս է երկրին երջանկութիւնը, բարգացումը և բարգաւաճումը տեսնել։ Գալով Եպարքոսին ընտրութեան, կայս. իրաւունքս է անիկա։ Այս կէտերը չեն վերրիպիր իմ «ուշադրութենէս։ Ձեր բոլոր ընկերներուն հաղորդեցէք կայս. բարեւները»։ Ցետոյ պատուիրակութեան մեկուսանալն ետքը անկախ երեսի խանները պալատ հրաւիրուեցան։ Վարդէպ և Բասսլրմաճեան էֆ.ները սիայն խորհրդարանը գտնուելու, անոնք պալատ գացին, ուր անոնց հաղորդուեցաւ կայս. իրատէն, որ առաջիկ.

«Քանի որ այսօր կայս. ներկայութեանս ընդունուած պատուիրակութիւնը յայտարարեց թէ առաջարկուած փոփոխման կուսակցին է, հետեւաբար այդ կէտին մէջ Իթթիհատ, կուսակցութեան համամիտ է, իմ կողմէս իրաւունք հաղորդեցէք անկախ երեսփոխաններուն, որոնք իրենց հայրենասիրութիւնը ցոյց տուին, երկու կուսակցութեանց սիջեւ մերձենալ վ։ Քանի որ այդ կարեւոր կէտին մէջ անհամաձայնութիւն չկայ, թող Աղատութեան և Հաւասարութեան կուսակցութիւնը իր ջանքերը միացնէ Մ. և Ց. կուսակցութեան ջանքերուն։ Գալով վարչապետին անձին նկատմամբ յարուցուած վստահութեան խնդրին, կայսեր իրաւունքն է վարչապետին անուանումը։ Ազատութեան և Հաւասարութեան պատուիրակութիւնը այսօր իմ սերկայութեանս ընդունելով յայտարարեց թէ իրենք վստահութիւն և յարգանք կը տածեն Սուլթանութեան կամամբ։ Ուրեմն անոնք պէտք չէ վախնան 35րդ յօդուածին փոփոխութենէն իր առաջարկուած ձեւին մէջ։ Որչափ ատեն որ Ժողովը կատարէ իր պարտականութիւնը, հայրենասիրութեան սահմանին մէջ, Սուլթանութիւնը իր իրաւունքը գէպի չարը չ գործածէր և Ժողովը չի լուծեր»

*** Կառավարութիւնը ժողովրդեան միտքը հանդարտեցնելու համար յայտարարութիւն մը հրատ բակել տուած է պաշտօնաթերթին մէջ։ Այդ յայտարարութեան մէջ լսուած է թէ 35րդ յօդուածին փոփոխութիւնը Սահմանադրութեան դէմ չէ, այլ ընդհակառակը պիտի ամրապնդէ զայն։

*** Հռոմի մէջ զրոյց կը շրջի թէ իտալական կառավարութիւնը տասնրինգ օրէ ի վեր Բ. Դրան հետ բանակցութիւն։ Նոր կը կատարէ կէս-պաշտօնական հանգամանք ունեցող պատուիրակներու միջոցաւ։ Իտալական դաշինքը այս ունի որ բանակցութիւնները պիտի աւարտի լուսնուր 31էն առաջ։ Սակայն Կ. Գոյսէն Բարիզ տասած լուրերը նուազ լաւատես են։ Կըսուի թէ օսմ. կառավարութիւնը ստիպուած է հաշտութիւն կնքելու ներքին կացութիւնեան պատճառաւ։ Քաղաքական հնարքներ ւ կը վերագրուին այդ զրոյցները։

ԱՐԵՒԵԼՔԻ ԹԵՐԹՕՆԸ

ԱՊՏԻԻԼ ՀԱՄԻՏ ԵՒ ՇԷՐԼՕՔ ՀՈԼՄՍ

ՀԵՂԻՆԱԿ՝ ԵՐՈՒԱՆԴ ՕՏԵԱՆ

ԵՐԳՈՒԹԻՒՆ ՍԱՆ

ԴԷՊԻ ԱՆԿՈՒՄ

ԻՆՆԵՐՈՐԴ ԳԼՈՒԽ

ՆՈՐ ՄԱՀԱՓՈՐՁ

— Կատարեցէք համամիտ եմ ձեր վեհափառութեան այս գաղափարին և կարծեմ լաւ կ'ըլլայ որ իսկոյն հեռագրենք ձեր Սթէնքի դեսպանին որպէս զի քննութիւն մը կատարէ և մեզի մանրամասն տեղեկագիր մը ղրկէ, այդ կնոջ հետ տեսակցելէ ետքս։

— Ձէ՛, Բիֆթի պէյ դուցէ լաւ ու պարկեշտ դիւանագէտ մըն է, սակայն այս գործին մարդը չէ... մեղի պէտք եղածը վարպետորդի մէկն է որ խաղի չի գայ... ասկէ զատ չեմ ուզեր որ մենք դուրս մարդիկ այս գործին խառնուին։

— Ձեր վեհափառութիւնը ինչպէս որ կամք կ'ընէք թո՛ղ «ինչէս ըլլայ։

— Եւ կ'ուզեմ որ պատասխանն մասնաւոր մէկը ղրկեմ, որպէս զի ուղղակի բանակցի այդ կնոջ հետ։

— Իրաւունք ունիք, այդպէս լաւագոյն կ'ըլլայ և գործը բոլորովին ծածուկ կը մնայ։

— Այդ պաշտօնին համար միակ յարմար անձը գտ'ուն ես։

— Ինչ, զուցեմ Իշղէթ փաշա յանկարծակիի եկած։

— Այո՛, միմիայն քու վրդ բացատրելի վստահութիւն ունիմ։

— Շնորհակալ ու երախտապարտ եմ ձեր վեհափառութեան իր ծառային մասին յայտնած ղդացումներուն համար, բայց...։

— Վաղն իսկ պէտք է որ մեկնիս դէպի Աթէնք, բոլորովին ծածուկ կերպով և կեղծ ա ունով մը։

— Սակայն... կիմացուի պարտականը։

— Առա կութեան տեղի չի կայ, վաղը ճամբայ պիտի ելլես, տասը հաղար ռսկի կը դնեմ տրամադրութեանդ տակ, իբրև ճամբու ծախք և ուրիշ բացառիկ պէտքերու համար։

Դրամական այս պարգեւը յանկուն պէս քարտուղարին աչքերը շողացին։

— Պատրաստ եմ ձեր վեհափառութիւնին հնազանդելու, բաւ., միայն թէ կ'ուզէի դիտել տալ որ գուցէ իմ ներկայութիւնս այստեղ անհրաժեշտ էր և կրնայիք ուրիշ յարմար անձի մը տալ այդ պաշտօնը։

— Ոչ, քանի յարմարագոյնը չի կայ, պատասխան եց Սայտիլ Հաֆիտ վեռաբար. ասկէ զատ բացակայութիւնդ հարիւ չաբաթ մը պիտի «եւէ, հետեւաբար վնաս չունի։

— Այո՛, սակայն պաշտօնի մէջ պիտի նշմարուի և զանազան մեկնութիւններու տեղի պիտի տայ։

Այս առարկութիւնը բանուոր թո. ւեցաւ բռնակալին որ սկսաւ մտածել։

— Լա՛ւ ուրեմն, այս իրիկուն ընէ տունդ գնա՝ և լուր տարածէ թէ հիւանդ ես, եւ ալ ան ինչպէս պաշտի մէկ քանի բժիշկները կը ղրկեմ որոնք կուգան քեզ կը քննեն ու յետոյ կը յայտարարեն որ ութ տասը օրուան համար բացարձակ հանգիստի պէտք ունիս...։

Իշղէթ փաշա չպատասխանեց. տեսաւ որ ամէն ընդդիմութիւն ուեկորդ էր և թէ հարկ էր մեկնիլ։ Եւ սակայն դժգոհ էր այս անակնկալ հեռացումէն։ Նախ՝ իր դիրքին համար էր. յետոյ կը վախնար որ ծուղակի մը մէջ կ'ինկնայ կամ խաղի մը կուգայ, վերջապէս չէր ուզեր ասպարէզը, նոյնիսկ քանի մը օրուան համար, նէֆիպ Մէյհամէի թողուլ, որ իբրև նախագահ քննիչ յանձնաժողովի, մէկ երկու շաբաթի վեր մեծ ազդեցութիւն ձեռք բերած էր, թէև սակայն իր քննութիւնները ոեէ արդիւնք չէրն տուած։

Այս ամէն նկատումներ սակայն օգուտ մը չէրին և Սուլթանին անձնական քարտուղարը սոսիպուեցաւ գլուխ ծռել իր տիրոջ և, ըստ կարգադրութեան, հետեւեալ օրն իսկ, Եւրոպացիի անունով մը, ռումանական ս գենաւր կը մտնէր Բիրէ ուղեւորելու համար։

Երկու օր ետքը, Աթէնքի առաջնակարգ Մինիսթրա օթէլը կինէնը Պոլսէն եկող ճամբորդ մը որ իր անունը արձանագրել կուսար իբրև Պ. Արման Քօլար, Ֆրանսացի գրօսաշրջիկ։ Իշղէթ փաշա այնքան կատարեալ կիրպով ծպտուած էր որ պանդոկին մէջ ոչ ոք կասկածեցաւ թէ այդ Ֆրանսացին պարզապէս Սուլթանին անձնակազմ քարտուղարն է։

ՅԱՍՊՆԵՐՈՐԴ ԳԼՈՒԽ

ՏԻԿԻՆ ԺԻԼԻՔ ՍՕԹԼԸ

ԵՒ ՊԱՐՈՆ ԱՐՄԱՆ ՔՕԼԱՐ

Աթէնք հասնելէն երկու օր ետքը, Իշղէթ փաշա կամ Պ. Արման Քօլար, նամակով մը կը հրաւիրէր տիկին Ժիլի Սօթէլը ժամադրութեան մը Իլիսոսի եզերքը գտնուած գարեկրատուն մը։

Ժամանակն առաջ եկած բաղմած էր գարեկրատան ծառազարդ պարտէզին մէջ ու մտացիր նայուածքով մը կը զննէր իր դիմացը պարզուող հրաչալի Ակրապոլիսը։

Ցանկարծ չկ մաղերով, հիւար, երկանհասակ ու վայելչագեստ կ'ն մը տեսաւ որ դէպի գերեկրատունը կը յառաջանար արագ քայլերով։

— Արդեօք ինքն է, մտածեց Սուլթանին քարտուղարը, իր ակնարկը անծանոթ կ'ոչ վրայ սեւեռելով։

Կինը մտաւ պ րտէզ, չ ըս կողմը նայեցաւ և ուղղակի դիմեց դէպի իրեն։ Արդէն այդ ժամուն գարեկրատան մէջ մարմայն Իշղէթ փաշան և երիտասարդ մը և դեռատի աղջիկ մը կը գտնուէին։ Այս վերջինները, որոնք սիրահարներ ըլլալ կը թուէին, պարտէզին մէկ անկիւնը քաշուած, անդադար կը խօսէին ու կը խընդային։

Շէկ կինը պարտականին քով մօտենալով՝ համարձակ ձայնով մը և ֆրանսերէն լեզուով հարցուց.

— Արդեօք պարո՛ն Արման Քօլարի հետ տեսակցելու պատիւ ունիմ։

— Նոյնինքն այո՛, տիկին, և եթէ չեմ սխալիր դուք ալ տիկին Ժիլի Սօթէլն էք որուն հետ ժամադիր եղած էի հոս։

— Այո՛, պարոն, պատասխանեց շէկ կինը, չնորհալի խոնարհում մը ընելով։

Պատասխանը որ արդէն ոտքի եղած էր, անմոռ մը հրամցուց իր խօսակցին։

— Հեռուէն ինձի անպէս թուեցաւ որ գեղեցկ կին մըն էր, մտածեց Իշղէթ փաշա յուսախար եղած, բայց ափսո՛ս որ մօտէն բան մը չէ եղեր ու բաւական ալ տարիքոտ ըլլալ կը թուի և սակայն իր ձեւերն ու իրաւունքը անիրանութիւն չեն ցուցներ և աւելի ազնուական կնոջ մը երեւոյթը ունի։

Մտքէն այս խորհրդածութիւնը ընելէ ետքը, կնոջ դարձաւ և հարցուց թէ ինչ կը փափաքէր խմել։

(Շարունակելի)

*** Թաճի Ազիզիէ Թղթակիցը կ'ըսէ թէ արաբ կամաւորները թէև լաւ չմարզուած, սակայն ճարտիկ են և կրնան ի խստութենէն կը դիմանան։ Թղթակիցը կը կարծէ թէ պատերազմը եթէ կար պիտի տեւէ։ Թրքական կորուստները նուազ են, բաղդատմամբ Իտալացիներու ունեցած թնդանօթներուն։ Թուրքերն ալ թնդանօթ պիտի գործածեն։ Մօտերս արաբ մեծ ցեղ մը, 5000 հոգիէ բաղկացած, պատերազմին պիտի մասնակցի։ Կարմիր Մահիկը մեծ ծառայութիւններ կը մատուցանէ։ Արաբ վիրաւորները մեծ քաջութիւն ցոյց կուտան։ Օսմ. բանակը ընդարձակ միջոցի մը վրայ տարածուած է։ Անէն օր զէնք եւ ռազմամթերք կը ստանայ։ Արաբները անհամբերութիւն ցոյց կուտան կռուելու համար։ Թուրքերը կը գովեն իտալացի սպաներու քաջութիւնը։

*** Դեկտ. 21ին Տերնայի մէջ տեղի ունեցած կռիւը փայլուն յաջողութիւն մը եղած է Թուրքերուն համար, մինչ Իտալացիները հակառակը կը պնդեն։ Օսմ. Դորձակալութիւնը այդ լուրը հաղորդելով կ'ըսէ թէ Իտալացիները մեծ կորուստներ կրած են, ինչ որ զէշ ազդեցութիւն մը ըրած է պատերազմական պաշտօնատան մէջ։

*** Սուէցիօրէ անգլիական ղրահաւորին հրաման տրուած է Մալթայէն ճամբայ ելլելու զէպի Եգիպտոս։ Կնքեալ պահարաններ տրուած են հրամանատարին։ Ռիւմէր գործակալութիւնը կ'ըսէ թէ Ենգլիա այդ միջոցը ձեռք առած է Եգիպտոսի չէզոքութիւնը պահպանելու համար։

ԳԵՆԱՐԻ ՓԱՇՇՈՒ

ՄԻՆ ՆՈՐ ԺՈՒՐՆԱԼԸ

«Թանին» առջի օրուան թիւին մէջ հրատարակուած է նախկին եպարքոս Գենարի փաշայի մէկ նոր ժուրնալը, որ փաշաս առած էր Համիտի, երբ Իզմիրի կուսակալ էր։ Անաւանի այդ ժուռնալը, որ 1320 տարուան փետր. 21ին մատուցուած է պաշտ. Ամատուած միչ պահպանէ մը կ'ասը։ Այս միջոցիս երբ չմ դաղրիր ձեր վնասաբերութեան առողջութեան վրայ իորնելէ, իմ հաւատարմութեանս պատճառաւ, Ռուսիոյ մէջ պատահած սոսկալի դէպքերը աւելցուցած են ձեր նաւատին մտահոգութիւնները։ Բաղաքական կնճռոտութիւններուն վրայ եկ մրտական տագնապն ալ աւելնալով ժողովուրդին մէջ դժգոհութիւն կը տիրէ։ Սակայն ժողովրդային ապատամբութիւն հանելու ընդունակութիւն ցոյց կուտան Բուսէլիի Պուլկարները և Սրպանիայինները որոնք օտար թելադրութիւններու և թակոյ են, իսկ Անատոլուի մէջ Հայերը և քաւ մը արաբ պիտեր։ Միւս տարբերուն, մանաւանդ Թուրքերուն մէջ ընդունակութիւն չկայ օտար թելադրութիւնն անանալու և դժուարութիւններ յարուցանելու պատութեան գլխուն։ Ժէօն-Թիւրքերն ալ, որոնք ծայրայիզ գաղտիարներու տէր են և ապրին անգին լեզուագրութիւններ կ'ընեն, ազդեցութիւն չունին ժողովուրդին վրայ։ Սակայն կարելի չէ միակ այդ քաղաքական դէպքերուն կարեւորութիւնը, որոնք կրնան օտար մէջտ տուիչին հրաւիրել երկրին վրայ։ Ձեր ծառան մտահոգութեան մէջ է Պոլսոյ և Ձեր Կայս. պալատան համար։ Գաւառներու մէջ չրջած զրոյցներուն նայելով, ձեր հաւատարիմ ծառաներուն մէջ ուշադրաւ զայրոյթ մը կայ և պատճառն ալ սա է որ ձեր Իզմէթ փաշա ծառան միւս հաւատարիմ ծառաներէն աւելի ազդեցութեան ու դիրքի տէր է։ Նոյն իսկ օտար թերթերու մէջ կը տեսնուին այդ զրոյցները։ Իզմէթ փաշա չարաչար կը գործածէ իր դիրքը և ազդեցութիւնը։ Բնականաբար Նախանձողներ չեն իր աւ հանդուրժել ուշեալին վարմունքին ու ընթացքին և կ'ուզեն ձեր վնասաբերութեան աչք ն ձգելու դէն, ուր երբ այդ բանին մէջ չյաջող ն, ձեր վնասաբերութեան դէմ կը սրսնեալին։ Եթէ Իզմէթ փաշա ծառային խորհուրդներէն կ'օգտուիք, նորէն օգտուեցէք։ Սակայն աւելի լաւ պիտի ըլլար որ գործի չխառնէիք զայն և ուրիշ անձ մը հաղորդէր ձեր վնասաբերութեան հրամանները։ Աբաքները Թուրքերուն պէս հեղ չեն, այլ փառասէր են։ երբ քիչ մը երես դանեն ինքզինքնին մեծ բան մը կարծելով կ'ուզեն ամէն բանի մէջ առաջնութիւն ունենալ և ամենուն վրայ ազդեցութիւն բանեցնել։ Այսքան «էֆէնտիներ պէնտիկեան»-ներ, նախարարներ, վէզիր ներ և միւիրներ թէև արտաքուստ բան մը չեն յայտներ, սակայն իրենց սրտէն կը ցաւին թէ ինչո՞ւ իրենցմէ բարձր դիրք մը գրաւէ Դամասկոսէն եկած »արաբ ո չագ»։ Հետեւաբար ձեր վնասաբերութիւնը պէտք է ուանաւոր ուշադրութիւն ընծայէ որ յիշեալ Իզմէթն երեսէն կայս. պաշտօնատարներուն և իշխանութեան գլուխ գրուելու ձեր միւս պէնտիկեաններուն մէջ ամենքան նախանձ մը աւաջ չգայ որ ապահովութիւնը խանգարէ։ Կարգ մը չարագործներու միասակար հրատարակութիւններ և նոր նիկ եւրոպական թերթեր Իզմէթ փաշայի կայս. պալատն մէջ ունեցած ազդեցութեան վրայ խօսելու, «սրտիկ սո լիմանը» կ'անուանեն զայն։ Իմ առաջին նպատակս է ո՛չ թէ յիշեալը ձեր կայս. ծառայութենէն զրկել, այլ հոգիէս աւելի նուրբակամ եղող ձեր վնասաբերութիւնը պատրաստել։ Հաւատարմական ընթացքիս անհրաժեշտ հետեւանքը եղաւ այս խնդրոյս մէջ եթէ յանցանք մը ունիմ, ձեր բարձր ներողամտութիւնը կը հայցեմ»։

ՋԱՐՄԱՆՈՒԼԻ ՄՈՏԱԳԷՆԵՐԸ

Ընդդիմադիր օրկան Մեպէճ կը պատմէ թէ անցած գէշ ժամը հինգ տարի կէսին Ջորջով հագուած մարդ մը կը ձերբակալուի, որովհետեւ այդ մարդը իբր պահակ չրջող ոստիկան-զինուորներուն նայած էր Օսէն Թատրոնին առջեւէն անցած ատեն։ Մարդը կը յայտարարէ թէ նպիլը արգիլուած է միթէ, բայց ապահովուելեան պաշտօնեաները մտիկ չեն ըներ ու պահականոց կը տանին մարդը։ Այս կարգի ուրիշ միջադէպ մըն ալ կը պատահի թիրա, Բուռնէլի Բաստին առջեւ, ուր չորս հոգի կը խօսակցէին։ Ոստիկանը միւնոյն հարցումը ընելով այդ անձերուն, պահականոց կը տանի զանոնք։ Մեպէճ պախարակէլ յոտոյ ոստիկաններուն այդ հակառամանագրական արարքը, կ'ոսկ թէ յանցանքը հրման տուողներուն է, որոնք պէտք զգացած են այս միջոցին խիստ հսկողութիւն կատարելու մայրաքաղաքին բարեկարգութեան վրայ։

ՋԱՆԿՇԱՅԹԵՐԹԵՐՈՒ ԴՈՒԴԱՐՈՒՄ

Պատերազմական Սահանը դադարման քատապարտեց Թուրքերէն կոստրի և յունարէն էմպրոս զանչատթերթերը, գրգռիչ հրատարակութիւններ ըրած լլալնուն համար։

ԲՈՒՐԱՆԹԻՆԱՆ ՎԵՐՑԱՆԸ

Մայրաքաղաքիս մէջ տանը ինդ օրէ ի վեր քաղերայի դէպք պատահած չլլալով Առողջապահական Խորհուրդ որոշեց Պոլսոյ քարանթիան վերցնել։

ՊԱՇՏՕՆԱԹՈՒՂԹԵՐՈՒ ՆՈՐ

ԴՈՂՈՒԹԻՒՆ

Եպարքոսական թղթակցութեանց դիւանին քարտուղարներէն Մէմտուհ պէյ ձերբակալուած է, կարդ մը պաշտօնթուղթեր ծախած ըլլալու համար։ Մէմտուհ պէյ կատար լաչկա խոստովանած է իր յանցանքը։ Քննութիւնը կը շարունակուի։

*** Արտաքին գործոց պաշտօնատան կարգ մը պաշտօնաթուղթերը ծախած ըլլալու յանցանքով ամբաստանուած Պետրոս էֆ. Գէրպէրեան և Սարգիսնքի պէյ խոստովանած են իրենց արարքը։ Սարգիսնքի պէյ յայտարարած է թէ վոր գնով մը ծախած է զանոնք։

ՀԱՅԳԱՐ ՓԱՇՇԱՅԻ ԴԱՀԼԻՔԸ

Հայգար փաշայի դահլիջը Բարձրագոյն Ատեանի առջեւ հանելու խնդրով զբաղող երեսփ. Բ. ճիզը առջի օր պատերազմական նախարարին հրաւէր ուղղած էր բացատրութիւններ տալու։ Մամուտ Շեվքէթ փաշա խնդրեց որ գրաւոր հարցումներ ըլլան իրեն։ Այդ առաջարկը ընդունուեցաւ։

ԻՍՄԱՅԻԼ ԳԻՄԱԼ ՊԷՅ

Պէյրութի երեսփոխան Իսմայիլ Գէմալ պէյ առջի օր կառավարով մայրաքաղաքս վերադարձաւ։

ԹԱՂԱՊԱՏՍԱԿԱՆ ԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Բոլոր թաղապետական Խորհուրդներու ընտրութեան ձեւնարկուած է։

ԻԹԹԻՀԱԴԻՆ ՀԱՐԱՅԱՐԱՆ

ՆԵՏՍՓՈՒՆԱՆՆԵՐԸ

Այպանիայի երեսփոխաններու խմբակցութիւնը, բացի մէկ երեսի խանէ, Իթթիհատէ հրաժարած են ս պատճառանութեամբ։ «Թագրիր մը ներկայացուցինք և ը։ դունել տուինք, կառավարութիւնը հարցաքննելու համար Ա. պահոյ նկատմամբ հետեւուած սխալ քաղաքականութեան, յանցաւորին ը պատժելու պէտքին և միջոցներ ձեռք առնելու մասին, որկսզի ապագային նմանօրինակ զեղծումներ չզործուին։ Այդ, մեր այնքան կ։ բուոր թագրիրը առանց օրինաւ ը պատասխի յետաձգուած ըլլալով, կը հետեւցնենք թէ կուսակցութիւնը կը նախընտրէ անձերը պաշտպանել քան թէ իրաւունքը։ Միւս կողմէ կուսակցութիւնը ընդունած չըլլալով հաւատիան մասին կատարուած բոլոր փորձերը։ Չենք ուզեր եւ է պատասխանատուութիւն ստանձնել և Բամիթէի կուսակցութենէն կը հրաժարինք, պլեւս անոր մէջ չմնալու համար։ Կը պատանենք որ մեր անունները անյապաղ ջնջուին ցա կին մէջէն։»

*** Իրէքի երեսփոխան Պէտրի պէյ ալ հրաժարած է տարբեր պատճառով։

*** Աբիրի երեսփոխան Ալի խոնի Հասան Իթթիհատէն հրաժարելով Իթլիլաֆին յարած է։

ՌՈՂԳԵՐԻ ՀԵՌԱԳԻՐ ՄԸ

Սելանիկէն կը հեռագրեն Սէնբրլ Նիուզի. «Մանասիրի օսմ. ոստանները, Եանեայի ու Շքարարայի իրենց խսամ ընկերներուն նման հեռագիր մը ուղղելով Սախտ փաշայի, Երեսփ. Ժ զոմին մէջ պատասխ մէջտեղերու մասին զգոհութիւն յայտնելէ յետ յ ուելցուցած են. «Մենք ալ եւս սխտարքեր հանդիսատես չենք կրնար մնալ այս վիճակին հանդէպ և չենք հանդուրժեր հարենիքին փճացման։ Սակէ առաջ բարեկարգութիւնը վերահաստատող բանակը նորէն պատրաստ է իր պարտականութիւնը կատարելու։»

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ԱՆԿԱԽՆԵՐԸ

ԻՆՉՈՒ ԿԸ ԲՌԺՇՆՈՒԻՆ ԻԹԻԼԱՖԷՆ

ԵՐԷԿՈՒԱՆ ԳՈՒՄԱՐՈՒՄՆԵՐԸ

Երէկ ինչպէս յայտնի է Օսմ. Երեսփ. ժողովը Նիստ չի գումարեց, քանիսը Դահլիճը հրաժարած էր և նորն ալ դեռ կազմուած չէր։

Անկախները երէկ որոշեցին նիստ գումարել քննելու համար թէ՝ իրապէս Իթիլաֆի պատուիրակութիւնը կայսեր ներկայութեան 35րդ յօդուածի բարեփոխման մասին յայտարարե՞ր է թէ՝ իրենք ալ համամիտ են անոր։ Որովհետեւ երէկի Թուրք թերթերուն մէջ հրատարակուած կայս. իրատէէն կ'երեւէր թէ՝ այդ կերպով արտայայտուեր է կիւմիւճինէլի Իսմայիլ պէյ՝ Սուլթանին նեկայութեան։

Կէս օրէն յետոյ Անկախ երեսփոխանները նիստի հրաւիրուեցան։ Նախագահ Անվիա Բիղա պէյ՝ Մէհմտի էֆ.ի հետ ներկայանալով այդ կուսակցութեան, պաշտօնապէս հաղորդեց կայսեր այն իրատէն, որով իր գոհունակութիւնը կը յայտնէ Անկախներու բրած ջանքերուն՝ համաձայնութիւն գոյացնելու մասին և կը յայտնէ թէ՝ Իթիլաֆին ալ այնուս համամիտ է 35րդ յօդուածի բարեփոխման և հետեւաբար այդ տեսակէտով անհամաձայնութիւն չի մնար Իթթիհատի և Իթիլաֆի միջեւ։

Անկախ երեսփոխանները խորհրդակցութիւններ կատարեցին և հայ երեսփոխանները և իմ մնաորի Զօհրապ դիտել տուին որ անկախներու խմբակցութիւնը չի կրնար այլեւս համամիտ դտնուիլ Իթիլաֆականներու ուղղութեան և իրենց եթէ երէկ մինչեւ այդ օրը համամիտ գտնուած են անոնց, որոշ յանձնառութիւններու տակ մտած են ու նոր նիսկ մտ ակցած են չարաթ օրուան ցոյցին, պատճառը այն է որ Իթիլաֆը 35րդ յօդուածի փոփոխութեան կողմնակից չէր։ բայց երբ այսօր իր պատգամաւորները կայսեր ներկայութեան հակառակը կ'ապացուցանեն, իրենց ուրիշ բան չի մնար ընելիք, եթէ ոչ չեղեալ համարել Իթիլաֆի հետ ունեցած անկամարմանները։ Ուրիշ երեսփոխաններ՝ Ճամի, Մուսթաֆա Արիֆ, Ֆիէրիտ, Պէհճէթ պէյերը, չուզեցին որ անմիջապես խզուին յարաբերութիւնները, այլ բացատրո թիւններ պահանջուին Իթիլաֆէն։ Այս վերջիններուն կողմէ ներկայացուն էֆ.ի Թիֆի Թիբրի, Մ.հիր Սաիտ և Ա տալը պէյերը և յայտարարեցին թէ՝ իրենց պատգամաւորները այդ կերկերպով ըսած չեն ալ ըսած են թէ՝ կ'ընդունին Սահմանադրական վերապահութիւնը տրուած իրաւունքները և բնաւ զանոնք կրճատելու կողմնակից չեն և աւելացուցին թէ՝ կ'երեւի որ թիւրիմացութիւն մը պատահած է։ Եւ սակայն Իթիլաֆականներու այս յայտարարութիւնները որոշ և մեկին չէին. հետեւաբար Ա. կահներ՝ նոր խորհրդակցութիւն մը կատարեցին և որոշեցին իզել Իթիլաֆի հետ իրենց ունեցած յարաբերութիւնները և մերժել ասկէ առաջ անոնց հանդէպ ստանձնած յանձնառութիւնները։ Այս ս ոչումը 10ի դէմ 14 քուէով ընդունեցաւ։ Այսօր անկախները դարձեալ նիստ պիտի գումարեն որոշելու համար թէ՝ ասկէ վերջ ինչ դիրք պիտի բռնեն և թէ՝ այս անգամ ինչպէս կարելի է համաձայնութիւն մը գոյացնել։

*** Իթիլաֆն ալ երէկ նիստ գումարեց և ոչոչ այսօր յայտարարութիւն մը հրատարակել, որով կ'ըսեն թէ՝ իր՝նց պատգամաւորներու խօսքերը՝ 35րդ յօդուածի բարեփոխման մասին. տարբեր ըլլալ կը կ։ բնոնի։

ՆՈՐ ԴԱՀԼԻՃԸ

Նոր Դահլիճին մէջ պաշտօն պիտի ուենենան նախ զգ դահլիճին պատկանող նախարարներուն կէս մասը։ Կը տեղեկանանք թէ՝ ներքին գործոց նախարար պիտ՝ անս անուն Իթթիհատի կեդրոնին ընդհ. քարտուղար Հաճի Ամիկ պէյ, Լակ նախորդ ներքին գո ծոց նախարար Ճ՝ լա պէյ կրթական նախարար պիտի կարգուի։ Եկեղեցական նախորդ նախարար Սինանեան էֆ.ի տեղ հայ նախարար մը պաշտօնի նպիսի կոչուի. հաւանաբար Պետրոս էֆ. Հալաճեան, որ սակայն հարցուցաս չինութիւնց նախարարութիւնը կ'ուզէ։ Արտաքին և ծովային նախարդ նախարար երը Նոր դահլիճն մէջ չպիտի գտնուին հաւանաբար։

*** Նոր Դահլիճը կազմելու պաշտօնը առաջարկու ր է նաեւ Մահմուտ Շեֆքէթ փաշայի և Նէճմէտտին պէյին, որոնք մերժած են։

*** Սախտ փաշա նոր դահլիճին մէջ ներքին գործոց նախարարութեան պաշտօնը առաջարկած էր Թալաթ պէյի, որ մերժողական պատասխան տուած է ինչ ինչ նկատումներով։

*** Երէկ Սախտ փաշա Բ. Դուռ գ՝ ցց և գաւառները հեռագրել տուաւ թէ վարչապետութիւնը դարձեալ ինք ստանձնած է։

*** Երէկ ցերեկէն ետքը Բ. Դրան մէջ կ։ ղդացուեցաւ Խաթիբ Հիմայուն։ Բացի էվգաֆի և պատեր։ նախարարներէն, միւս բոլոր նախարարները մեկնեցան։ Նոր նախարարներուն ցանկը պատրաստուելով կայս. պալատ մատուցուեցաւ, վաւերացուելու համար։

Վերջնական Իրթիւասիօն

ՁԵՂՁ ՀԱՐԻՒՐԻՆ 40-60

Պաղար տը Միւղիք վաճառատան մէջ

Բերա, թիւ 308

ԱՄԲՈՂՋ ԿԱՐԱՍԻՆԵՐՈՒ ՎԱՃԱՌՈՒՄ

ԱՐԱՄ ԳՈՒՅՈՒՄՃԵԱՆ

ՄՈՒՇՏԱԿԻ ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

ՄԱՇՄՈՒՏ ՓԱՇԱ ՔԻՒՐՔՃԻ ԽԱՆ, 1-5

Արանց և Կանանց համար առաջին կարգի և ամէն տեսակ մուշտակներ, Մանչոն և Պոա, վերջին նորաձեւութեանց համաձայն։

Այցելութիւն մը կը բաւէ ապրանքներու ազնուութեան և տեսակներու զանազանութեան մասին համոզուելու համար։

ՓՈՔՐԱՔՆԵՆԿ ՎԱՃԱՌՈՒՄ

ՈՐՈՇ ԳԻՆ

ԱՇԽԱՐՀԱՀՌԱԿ ՊԷՏԱՐ ԺԱՄԱՑՈՅՑՆԵՐ

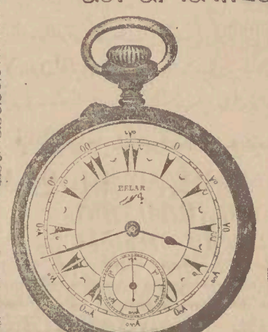

ՄԻԱԿ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՑԻՉ

ԱՄԲՈՂՋ ԹՈՒՐՔԻՈՅ ՀԱՄԱՐ

Ե. Ս. ՀՈՒՐՄՈՒԶԻԱՏԻ ԵՒ ԸՆԿ.

ՊՈԼԻՍ, ՀԱՎՐՈՒԶԼՈՒ ԽԱՆ,

ԱՌՍՋԻՆ ՅԱՐԿ, ԹԻՒ 8-10-11

Այլ վաճառատ ն մէջ կը ծախուին մեծ ֆանակ զոհարեղէններ, ժամացոյցներ եւ մեծարէ առարկաներ։ 28—78

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ՌՈՒՄԷԼԻ

Մահմուտ փաշա, Գիւշէք մզկիթին կից, Իլիսաքս պանքային դէմ, թիւ 25։

Այն վաճառատան մէջ կը ծախուին ամէն տեսակ ժամացոյցներ, Ճլիթաներ, Գոհարեղէններ և Արծաթեղէններ, Նուագարաններ, Ելեկտրական ամէն տեսակ գործիքներ, Թելեֆոն, Սեղանի սպասներ, եւ այլն թէ մեծաքանակ թէ փոքրաքանակ կը ծախուին։

ՕՍՄ. ՎԻՃԱԿԱՀԱՆՈՒԹԻՒՆ

12—25

ՀԻՆԳԵՐՈՐ ՍԼԻԻԻ ՏՈՄՍԱԿՆԵՐԸ ԿԸ ԾԱԽՈՒԻՆ

Սոյն վիճակահանութիւնը, որ առանց ցեղի ու կրօնքի խտրութեան բոլոր վարժարաններուն ի նպաստ սարքուած է հարենասիրական պատակով մը, միւնոյն ատեն օգտակար կ'ըլլայ վիճակահանութեան տոմսակ գնողներուն։ Առաջին անգամն է որ մեր երկրին մէջ այս կարգի ազգային վիճակահանութիւն մը կազմակերպուած է, ուրկէ զպրոցները ուղղակի կերպով կ'օգտուին և պարգեւներէն ալ օսմ. անհատները կը նպաստաւորուին։ Ամբողջ Օսմանցիները պէտք է հարենասիրական պարտք մը նկատեն գոնութեամբ մասնակցիլ այդ վիճակահանութեան։ Տոմսակներուն թիւը 28,000 է, որոնց կէսը՝ 1400ը զանազան պարգեւներ կը չտի։ Մարդս մէկէն ի մէկ հարստացնող պարգեւներ ունի սոյն վիճակահանութիւնը, ինչպէս 1,500,000 ղրուշ, 1,400,000, 1,200,000, 1,000 000, 300,000, 100,000 և ատոնցմէ ուրիշ չատ մը պարգեւներ ալ կան։ Հակառակ այսքան մեծ պարգեւներու, տոմսակներուն գինը սուղ չէ. կէսը՝ 2 մէճիտիէ, մէկ քառորդը՝ 1 մէճիտիէ, մէկ ութերորդը՝ 10 ղրուշ։ Ճամբրդներու, պաշտօնով ապրին անդին գացող ու ամէն ատեն մասնակցիլ ցնելով տոմսակ փոխել չուզողներուն դիւրութիւններ կ'ընծայուին։ Այդ կարգի ա ձերուն տարեկան տոմսակներ կը տրուին, որով անոնք տասնրհինգ վիճակահանութեանց ալ կրնան մասնակցիլ։ տարեկան տոմսակներուն գինն է, կէսը՝ 14 մէճիտիէ, քառորդը՝ 7 մէճիտիէ և մէկ ութերորդը՝ 15 ղրուշ։ Տոմսակներու վաճառման կեդրոնատեղին է կամուրջին գլուխը, Վալիտէ խան, ընտիրցատան նեաւ, ժամագործի վաճառատան քով թիւ 15, Տէվիտասս և Վանիուրա պանքան։ Ցիշեալ տոմսակները Պոլսոյ, Զալաթիոյ և Վերին Վոսֆորի բոլոր լուսամատներուն քով կը ծախուին Պէյարիկ փողոցը Մորտոմայի Լէվի պանքային և Օսմ. Կայս. Պանքայի մասնաճիւղին տակ գտնուող Երլարզի Ֆէրհանէի մէջ Պէնիամին Տէվիտասի կողմէ։

ԼՕՔԱՆԹԱ ԽԻՒՏԱՎԵՐՏԻ

Բերա Մեծ փողոց, թիւ 413

Եանի Դարեջրատան Դիմաց

Սոյն ճաշարանը յանախողները միշտ պէս գոհ պիտի մնան մաքուր սպասարկութենէ, կարգաւորներու փութկանութենէ ս գործածուած անխարդախ իւղերէն։ Գիները դիւրամատչելի են։ Ճաշարանը գիշերը մինչեւ առաւ քաց է։ Կիներու յատուկ սրահ մը ալ կայ ճաշարանին մէջ։

ՊՕՆ ՄԱՌԵԷ

354, Բերա, Մեծ Փողոց, 354

Նախորդ տարիներուն պէս այս տարի ալ սոյն մեծ վաճառատունները թոմսյոյա մը կազմակերպած են, հիւղ գեղեցիկ պարգեւներէ բաղկացած, զորս ամէն ոք կրնայ դիտել ցուցափեղկերուն մէջ։ Մէկ օսմ. ոսկիի գնում ընողները մէկ տոմսակի իրաւունք ունին։ Վիճակահանութիւնը պիտի կատարուի յաջիկայ յունուար 16ին (Ն. Տ.) իրիկուան ժամը 6ուկէսին։ Շատ ողներ մինչեւ վեց ամիս պէտք է պահանջէ իրենց պարգեւները։ Այդ պայմանաժամէն յետոյ ամէն իրաւունք պիտի կորսնցնեն։

ԼԱՁԱՐՈ ՖՐԱՆՔՈ ԵՒ ՈՐԴԻՔ

ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻ ՊՈԼԻՍ,
Ֆինեանընալար Եօգուշու, թիւ 31, 33, 35 եւ 37

ԲԵՐԱ, Բասամ տ'Անաթօլի
ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԵՐ՝ ՂԱԼԱԹԻԱ, Եէնի Ճամի փողոց, թիւ 14, Թիւնէլին քով
ՊՈԼԻՍ, Սուլթան-Համամ, թիւ 3

Կ. ՀԱՒՈՐՄԱՆ ԿԵՐՊԱՍՆԵՐ

Գորգ, Նկարէն թաղիքներ, Մուշամպա, Լինոլէում, Ասեղնագործուած սթօրներ, Ուղեւորութեան ծածկոյթներ

Ամէն տեսակ վարագոյրներ, Աղուտփետուրներ

17—18

فهیم ابراهیم عثمان کاظم وقومپانیه‌سی
درسعادت سلطان حمام نومرو ۳۱

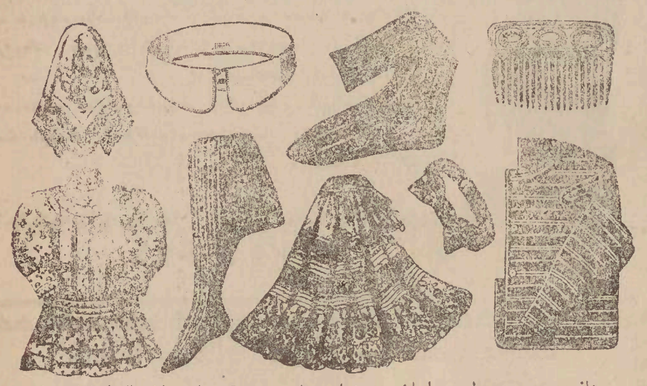

مغازه‌مزده حسن طبیعت اربابی ممنون ایده‌جك صورتده اوروپانك اك ایو فابریقه‌لری مولاتندن فانیلا، چوراب، منديل، غلمك ایچون هرجنس چوراپلر، الدیونلر، توالت وچاشیر ناقلری، صوك موده اتکلکلر، قیز وارکك جوجقلر ایچون الیسه‌لر وسائر نفیس امتعهٔ تحفیفه‌بولنور.

فیاتلریمز غایت اهون اولوب تشریف بیوره‌جق مشترین کرام خوشنودقالهجقلر.

ՖԷՀԻՄ ԻՊՐԱՀԻՄ ՕՍՄԱՆ ՔԵԱԶԻՄ ԵՒ ԸՆԿ

ԹՕՀԱՖԻԼԻ ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ
ՊՈԼԻՍ ՍՈՒԼԹԱՆ ՀԱՄԱՄ, ԹԻՒ 31

Բոլոր նրբաճաշակ յաճախորդները մեծապէս գոհ պիտի մնան մեր վաճառատունը դիմելով, ուր պիտի գտնեն Եւրոպայի առաջնակարգ գործարաններուն ձեռապարաստուած ընտիր ապրանքներ, ինչպէս փանէլա, գուլպայ, թաչիկնակ մէկնոց, ճիրմակեղէններ, արդուզարդի առարկաներ, տղոց զգեստներ և թօնա-գիւէի վերաբերող չատ մը ապրանքներ։ Գիները խիստ աժան։ 25—52

خیری اقبال قیونجی قرداشلری
بیوك فغفاریه مغازه‌سی درسعادت سلطان حمام خداوردی خان نومرو ۱۱

آمریقان هوودلاستیکلری

خالص امریقان هوودلاستیکاری دنیانك اك صاغلام وطیانقلی لاستیکلریدر. اصلا قایماز طوبندن محافظه ایدر. پارچه‌لنمیجه قدر رونقی غائب ایتمز. مغازه‌مزده هرکیسه‌یه الویرشلی پوطینلر، اسقارپینلر، ترلیکلر وهردرلو صاغلام وظریف ایاق قابلری دخی واردر.

طشره‌دن وقوعبوله‌جق طوبدن سپارشلر درحال کال سرعته اجرا ایدیلور.

ԽԱՅՐԻ ԻԳՊԱԼ ԳՈՅՈՒՆՃԸ ԵՂԲԱՐՔ

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ՀՈՒՏ ԼԱՍՏԻԿՆԵՐ
ՊՈԼԻՍ, ՍՈՒԼԹԱՆ ՀԱՄԱՄ, ԽԻՏԱԼԻԷՆՏԻԿԵԱՐ ԽԱՆ, ԹԻՒ 11.

Սոյն վաճառատան ոչ կը ծախուին այլ եւս, կիներու և տղոց յատուկ նոր-բաճեւ, տակուն ու շիք սկարրին, կօշիկներ և բանթօֆլ, ամէն տեսակէ։ Գիները չափաւոր են։ Ամերիկեան Հուտ Լասթիկները աշխարհիս ամէնէն տոկունն և լաւ տեսակն է։

Գաւառներէն յանձնարարութիւնները փութով կը կատարուին։ 104—69

سینکر دیکیش ماکنه‌لری دنیاده موجود اولانلرك اك ایولریدر.

برنجی نوع موادون غایت محکم یاپیلمش او ایشلری وارباب صنعت ایچون بی امثالدر.
سینکر دیکیش ماکنه‌لری قومپانیه‌سینك درسعادتده‌کی شعبه‌لری
بك اوغلی جادهٔ کبیرده؛ غلطه سینکر خاننده وقره کویده نومرو ۱۲۰؛ سلطان بایزیدده؛ سلطان حمامده وفاتحده اسکدارچارشوبوینده قاضی کوی مودا جاده‌سنده؛ مقری کوی شمندوفر استاسیونده؛ بلاطده کوپری باشی سوقاغنده؛ بشکطاش واپوراسکله‌سی قارشوسنده؛ پانغالتی ترامواى جاده‌سند نومرو ۵۷.
ممالك شرقیه ایچون ادارهٔ مرکزیه‌سی درسعادت بك اوغلی جادهٔ کبیرنده نومرو ۳۲۳

تقلیدلرندن صاقینکز حقیقی سینکر دیکیش ماکنه‌لری قارشوده‌کی علامت فارقه‌یی حائزدر.
بالعموم شهرلرده شعبه‌لری واردر

ՕՍՄ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀԻՄՆԵՑԱԼ ՍՈՒԼԹԱՆԻՆ
1892 Օգոստ. 2)14 և. 1320 Մկիզր 20 թուականի Ֆէրմանով

Դիմել Ընկերութեան Կեդր. Դրասենեակը, Ղալաթիա Նալչը խան, Հէզարէն փողոց թիւ 14, Քօօքէրաթիվ վաճառատան դիմաց, կամ հետեւեալ հասցէներուն.

Մաճանաճիւղ Օսմ. Կայս. Պանքայի եէնի Ճամիի հրապարակ.
» Մ. Բ. Սաաթ, Շէյխ-իւլ-Իսլամ խան, Պահնէ Դարու, Թիւ 10, Ապտի պէյ և Ընկ. Վէզ-նէֆիէր փողոց.
» Պահնէ Այմէլոյու.
» Պահնէ գաթու, Իմին էէօնիւ, Իրմիր փողոց.
Գատրգիւղ, Անքսանդր Այէքսանտրոս Շուլկայի հրապարակ.
» Մ. Ա. Անտրիա, Մոտա ճամտէսի.
Պէօյիւքտէրէ, Մ. Ա. Տէմարքի.
Բերա Մաճանաճիւղ Օսմ. Կայս. Պանքայի, Մեծ Փողոց.
Շիշլի Մ. Է. Հուսի. Պէօյիւքտէրէ ճամտէսի, Թիւ 137.
Ղալաթիա Մ. Ա. Բիրեանց, Թիւ, 13, Թիւնէլ խան.
Մեծ-Կղզի, Բէյօղլ էֆ.
Մաչրիվիւղ, Մ. Ա. Անկէլիսէս կայսարանի հրապարակ.
Սան Սթէֆանօ, Բէյէճեան էֆ.

Գործակալութիւնք Օսմ. գլխաւոր քաղաքաց մէջ։

ՕՍԱՅԱԼԷՔՍՊԷՃ ԷՇՈՒՐԸՍ

Դ՚ՄԳԼՈՒԽԸ 5 250.000 ՆԳԼ. ՈՍԿԷՆ ԻՆԵԼԻ

Ծովային Ապահովագր. Ընկերութիւն
ՓՈԽԱԴԱՐՁԵԱՆՑ ՎՏԱՆԳՆԵՐՈՒ
ՇԱՐԺԱՆԻՒԹԻՒՆ ԵՒ ՕԱՎՈՒՆԱՆԵՐՈՒՆ ՄԻՋՈՑԱՒ
ՈՒԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ԱՐԿԱԾՔԵՐՈՒ Ի ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵԱՆՑ ԴԷՄ

ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆՆԵՐ
ԹՈՒՐՔԻՈՅ ԳԼԽԱՒՈՐ ՔԱՂԱՔՆԵՐՈՒՆ ՄԷՋ

Աւելի մանրամասն տեղեկութեանց համար դիմել՝
ԸՆԴՀ. ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒՆ՝
ԳԼԽԱՒՈՐԷՆ, ՅՕԳԻՓՕՆ Յ. ԳՈՒՐԳԻԼԼԻ ՏԵՆԱՐՑ
Ղալաթիա թիւ 6, 7 եւ 8, Պէրէկէթ խան 50—52

فرانسز مواد انشائیه مغازه‌سی : ت . تریقون ویه‌ئو خلفلری
غلطه‌ده : موخانه جاده‌سی نومرو ٦١
امور وانشاآت نافعه ایچون آلات وادوات وصنعی طاشلر اعماله مخصوص ماکنه‌لر

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ՇԻՆՈՒԱԾԱՆԻՒԹԵՐՈՒ

Թ. ԹՐԻՔՕՆ ՎԻԷՅՕ Յաչորդ

ՂԱԼԱԹԻԱ, ՄՈՄՀԱՆԷ, ԹԻՒ 61. 28—52

Հանրօգուտ չինո թեանց և հանքերու յատուկ գործիքներ և արուեստական քարերու յատուկ մեքենաներ։

ՊԱՆՔ ՏԸ ԹԻՒՐՔԻ

ՎԱՃԱՌԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆԸ ԵՒ ՀԱՐՏԱՐԱԳՈՐԾՈՒԹԻՒՆԸ
ՔԱԶԱԼԵՐԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ
ՕՍՄԱՆԵԱՆ ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
1325 ՆՈԳ. 18/1909 ԴԵԿՏ. 1 ԹՈՒԱԿԻՐ ԿԱՑՍ. ՀՐԱՄԱՆԱԳՐՈՎ ՀԻՄՆՈՒԱԾ

ԴՐԱՄԱԳԼՈԽ՝ 550.000 ՕՍՄԱՆԵԱՆ ՈՍԿԻ

ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻ, ՊՈԼԻՍ, ԹԻՒՐԲԻԱ ԽԱՆ
Գործակալութիւն Բարիզի մէջ Բրօվանս փողոց, Թիւ 17

ԴՐԱՄԵՆԵԱԿԻ ԺԱՄԵՐ 9½-4

Պանք տը Թիւրքին սպասարկութիւններովկը զբաղի.
Ա. Ջոնարներու ճիւղ.— Վաճառականութեան և ճարտարագործութեան վերաբերեալ ամէն գործ, գործարաններու և անանուն ընկերութեանց հաստատում, հանրօգուտ չինութեանց մենաշնորհներ եւայլն։
Բ. Երկրագործական ճիւղ.— Երկրագործական ամէն տեսակ մեքենաներու, գործիքներու և արուեստական աղբերու ապառիկ վաճառում երկար պայմանժամերով։
Գ. Առեւտրական ճիւղ.— Ներկայացուցչութիւն, քօմիսիօն, աւանդ։
Դ. Ապահովագրական ճիւղ.— Կեանքի, հրդեհի և ծովային ապահովագրութիւն։

ԹՈՎՄԱՍ Ս. ԹԱՔԸՐ

26 Բէրէքմէէ Բազար 26
ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՑԻՉ Թ. ԼՐԳԻՈՅ Հ. ՄԱՐ
ՊԻՐՄԻՆԿԷՄԻ ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ՀՐԶԱԿԱՅԻՈՐ

ԹԱՆԿԻՍ ՏԱՆ

ՀԱՑԹԱՑԹԻՉ ԿԱԶՈՎ, ՊԼԹՐՕԼՈՎ, ՊԻՆԶԻՆՈՎ ԵՒ ԳԱԼՎՕՍԼՈՎ
ՇԱՐԺԻՉ ՄԵՔԵՆԱՆԵՐՈՒ

Թ. Ս. Թաքըր Տունը կը ներկայացնէ նոր ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԳՈՐԾԱՐԱՆՆԵՐԸ և անոնց մեքենաներուն կատարեալ զեղեցիկ կը սառնէէ. հողագործական ինքնաշարժ Մեքենաներ, Ելեկտրական Զեռզումներ, Գործարանի Մեքենաներ և Գործիքներ, ամէն տեսակ Զրհաններ, Մօտական մարքայալ Զուլարանի Փոխանակ, Մանանի Մաքրիչներ, են. են.։ 96—104

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԱՇԽԱՐՀԱՀՌՉԱԿ ԷՕԼԻԱՆ ԲԻԱՆՕԼՈՅԻ ՄԻԱԿ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՑԻՉ

ԲԱՍՔԱԼ ՔԷԼԼԷՐ ՅԱՋՈՐԴ

1863ԻՆ ԾԷԻՄՆՈՒԱ ՎԱՃԱՌՍՏ ՈՒՆ
ՐԷՐԱ, ԲԱՍՄԱՃ ՀԱՃՕՐՈՒԼՕ, ԹԻՒ 25—31 52—37
ԲԻԱՆՕԼԱ, ԲԻԱՆՕԷԻ ՈՒՐԻՇ ՆՈՒԱԳԱՐԱՆՆԵՐ

بیوك پیانو مغازه‌سی

هردرلو موزیقه آلات وادواتی بولنور.
امریقانك اك مشهور پیانو و ائولیان نام پیانولارینك یکانه وکیلی

مغازه‌نك تاریخ تاسیس
١٨٦٣
بك اوغلی حاجی‌پولو پاساژنده
نومرو ٢٥ - ٣١

امراض اعصابیه وعقلیه تداویخانه‌سی
دوقتور میخالا قوپولو

مقدما پارس، برلین وویانه خسته‌خانه‌لرنده امراض عقلیه وعصبیه طبابتنده بولنه‌رق درسعادتده جرمیا خسته‌خانه‌سی طبیبی وبرچوق مؤسسات فنیه اعضاسی — تبه‌یاشنده انکلیز سفارتخانه‌سی صرصنده ۱۲ نومرولی پترللی اپارتمانده الات جدیده وبکی اصول شعاعات الکتریقیه

رحم — سیکیر ضعفیتی — نزول — صاللانمه — کوتوروملك — اویقوسزلق — ارککلکك تسبلسی
هضمسزلق — انقباض والحاصل عموم سیکیر خسته‌لقلرینك الات جدیده رونتکن شعاعاتیله تشعیر رادیوم ایله تداوی، شدتلی جریان الکتریقی ایله باتیو قوری هوا ایله ماساژ وترقیات فنیه‌نك حال حاضرینه توفیقاً از مدت ظرفنده تداویسنی درعهده ایدییور.

ՏՊԱՐԱՆ
ԱՐԵՒԵԼՔ
ՂԱԼԱԹԻԱ